Nº218 (23.126)

● 2015 гъэм щэкІуэгъуэм (ноябрым) и 11, бэрэжьей ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

Курыт еджапІэхэр егъэфІэкІуэным теухуа урысейпсо псалъэмакъым КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІ Мусуков Алий хэтащ

Медведев Дмитрий дыгъуасэ иригъэ- гъэлъэгъуащ Медведев Дмитрий. кіуэкіа видеоконференцыр теухуауэ щытащ 2016 - 2025 гъэхэм ятещ ыхьа «УФ-м и субъектхэм курыт еджапіэщіэхэр къыщызэгъэпэщыным зыщІэгъэкъуэныр» федеральнэ программэр гъэзэщіэным пыщіа іуэхухэм.

АБЫ къыщапсэлъахэм къызэрыхэщамкіэ, щіыналъэ псоми я школакіуэхэм шэджагъуакІуэ яхэмытыжу еджапІэхэр яхурикъуу къызэрагъэпэщын, 2025 гъэм ирихьэліэу еджакіуэхэр жьы хъуа унэхэм къыщІагъэкІын икІи абыхэм школыщІэхэр хуащІын хуейш.

гъабэ елъытауэ мини 145-кІэ нэхъыбэш. дей-Балъкъэрым и курыт еджапІэхэм зе-2025 гъэм ирихьэл зу къэралым и школакІуэхэм я бжыгъэр мелуани 3,5-кІэ нэхъыбэ хъунущ. Иджыпсту УФ-м и школхэм ящыщу щы къэс епліанэр сменитіу

<u>УФ-м и Правительствэм и УнафэщІ</u> е сменищу лэжьэн хуей мэхъу», - къи-

ЕджапІэ куэдым я унэхэр жьы дыдэ хъуащ, ахэр къагъэщІэрэщІэжын, капитальнэу зэрагъэпэщыжын, иджырей Іэмэпсымэхэмрэ унэлъащІэмкІэ зэщІаузэдэн хуейш. Мы ІэнатІэм ехьэлІа къэрал программэр гъэзэщІэным хиубыдэу сабий мелуани 6,5-м щІигъу зэкІуэлІэну еджапІэхэр зэтраухуэнущ.

Программэр гъэзэщІэным трагъэкІуэдэну ахъшэр федеральнэ бюджетым къыхахынущ, ауэ а ахъшэм езы субъектхэм я Іыхьи щІагъунущ. ЕджапІэхэр егъэфІэкІуэным, абыхэм зегъэубгъуным теухуа программэр нэсу гъэзэщ а хъун па-«Дызэрыт илъэсым Урысейм и школхэм пщІэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым иджыпсту япэ классхэм щІэтІысхьа сабийхэр нэ- щызэхалъхьэ «2025 гъэм нэсыху Къэбэргъэубгъуныр» программэ къуэдзэ.

> КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэ.

Ди псейхэр Калининград и щІыналъэми щыхасэ

гъуэ махуэхэм хиубыдэу щыхасащ Къэкіуэхэр.

МЫР Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Юрийрэ Калининград областым и губернатор Цука-

Калининград областым щыщ Светло- нов Николайрэ ди щІыналъэхэр зэрызэгорск къалэм дэт «Янтарь-холл» эстра- дэлэжьэнум, зэрызэкlэлъыкlуэнум тедэ театрым и Іэшэлъашэм Блэкla гуфІэ- ухуауэ 2015 гъэм накъыгъэм и 25-м Іэ зыщіадзауэ щыта зэгурыіуэныгъэм бэрдей-Балъкъэрым яхуригъэша псей хиубыдэ Іуэхухэм ящыщ а документым <u>щхъуантіэхэр. А Іуэхум хэтащ субъек-</u> ипкъ иткіэ лъэныкъуитіым нэхъри титіми я гъэзэщіакіуэ органхэм я ліы-зрагъэужьынущ сату-экономикэ, щіэныгъэ-техникэ, щэнхабзэ зэпыщІэныгъэ-

КъБР-м и Іэташхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэ. илъэс ипэкlэ Каталонием **ха махуэщ**. Ар екlуэкlащ **Григорий** къызэралъхурэ

● КъБР-м и Парламентым и Президиумым

ЦІыхихэр къэралым щызекіцэ законхэм щыгъцазэц

«Къэбэрдей-Балъкъэр пщіэншэу юридическэ дэіэпыкъуныгъэ зэрыщратым и ІуэхукІэ» Законыр КъБР-м и Парламентым нэгъабэ и дыгъэгъазэ мазэм къищтауэ щытащ. ЦІыху гуп щхьэхуэхэм къищтауэ щытащ. цтыху туп щхьэхуэхэм юридическэ дэгэлыкъуныгъэ ягъуэтыным-кгэ шэсыпгэхэр зыубзыху а хабээ мардэр дауэ ягъэзащгэрэ? Зы илъэсым къриубыдэу абы хуэгъэзауэ ирагъэкгуэкга гуэхуэм шыхэплъэжащ КъБР-м и Парламентым и зи чэзу зэјущјэм.

ДЕПУТАТХЭМ я пащхьэ щищІа докладым КъБР-м лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымрэ социальнэ дэІэпыкъуныгъэмкІэ и министр Тюбеев Альберт зэпкърыхауэ щытепсэлъыхьащ мы Законыр пхыгъэкІыным хуэгъэзауэ зэфІагъэкІхэм. Къапщтэмэ, «ЦІыхухэм пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэм зэрыщрат хабзэхэмрэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Лэжьы-гъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымкіэ, социальнэ дэіэпыкъуныгъэмкіэ и министерствэм теухуа Положенэм зэхъуэхэлъхьэнымрэ ятеухуауэ» кІыныгъэхэр КъБР-м и Правительством къыдигъок а унафэм ипкъ иткіэ ціыхухэм пщіэншэу юридическэ дэlэпыкъуныгъэ етын и лъэныкъуэкlэ КъБР-м и гъэзэщ ак у властым и уполномоченнэ органу а министерствэр игъэуващ икІи абы и унафэм хиубыдэ Іуэхухэр иубзыхуащ.

А псоми къадэкlуэу ягъэбелджылащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и гъэзэщlакlуэ властым и органхэм, абыхэм я унафэм щІэт Іуэхущіапіэхэм ящыщу юридическэ дэіэпыкъуныгъэ пщіэншэу къызэзыгъэпэш къэрал системэм хиубыдэхэр. Апхуэдэу пщіэншэу юридическэ дэіэпыкъуныгъэ къызэзыгъэпэщ къэрал системэм хиубыдэхэр зэрызэдэлажьэ хабзэхэр къащтащ, нэгъуэщ къызэгъэпэщыныгъэ Іуэху щхьэхуэхэр зэф Іагъэк Іащ.

Докладым къызэрыхэщамкіэ, мы Законым ипкъ иткіэ КъБР-м пщіэншэу юридическэ дэІэпыкъчныгъэ цІыхухэм щрат абы теухуа къэрал системэм ипкъ иткіэ икіи а системэм хохьэ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и къэрал властым и гъэзэщакіуэ органхэр, мэм етынырщ абыхэм я хуитыныгъэхэмрэ закъэрал юридическэ бюрор, законодательствэм къышыгъэлъэгъуа нэгъуэш ІэнатІэхэр. Апхуэдэу КъБР-м и Правительствэм игъэув хабээм тету а лэжьыгъэм адвокатхэр къыхашэ

хъунуш. Тюбеев ціыхухэм пщіэншэу юридическэ дэіэпыкъуныгъэ етыным теухуа зэхъуэкІыныгъэхэр КъБР-м и министерствэхэмрэ ведомствэхэмрэ ятеухуа положенэхэм, абыхэм я унафэм щІэт ІуэхущІапіэхэм я уставхэм мы зэманым зэрыхалъхьэр. А лэжьыгъэр нобэм ирихьэл ээф агъэк ащ КъБР-м и къэрал властым и гъэзэшакіуэ органу юридическэ дэlэпыкъуныгъэ пщlэншэу къызэзыгъэпэщ къэрал системэм хиубыдэхэм (ахэр псори 20 мэхъу) ящыщу 14-м.

Доклад зыщіам зэрыжиіамкіэ, мы Закохуэхэри щыіэщ. Псалъэм папціэ, пщіэншэу юридическэ дэlэпыкъуныгъэ цlыхухэм етынымкІэ лэжьыгъэхэм я нэхъыбапІэр езыхьэкІын хуейр къэрал юридическэ бюрорщ, ауэ ар нобэм къэс къызэрагъэпэщакъым. Законыр гъэзэщіэным пыщіа Іуэхухэм папшіэ 2015 гъэм КъБР-м и республикэ бюджетым сом мин 7642.2-рэ шыхухахауэ щытащ, ауэ а ахъшэр къаутІыпщакъым.

Ауэ а лъэпощхьэпо псори мыгувэу къызэранэкіынущ, быдэу жиіащ Тюбеев Альберт. КъБР-м Лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ

Республикэм къызэгъэпэщынымрэ социальнэ дэlэпыкъуныгъэмкіэ и министерствэм игъэхьэзыращ «КъБР-м и къэрал юридическо бюро» къэрал бюджет Іуэхущіапіэ къызэгъэпэщынымкіз Правительствэм и унафэм и проект. Абы зыхуэфащэ министерствэ, ведомствэ псори арэзы техъуащ икІи а документыр КъБР-м и Правительствэр хэплъэн папщІэ мыгувэу къыхалъхьэнущ. Апхуэдэу мы Іуэхум ехьэлІауэ зыхуеину ахъшэр 2016 гъэм республикэм и бюджетым къыщалъытэнущ.

Ауэ мы Іуэхум нэгъуэщІу еплъхэри щыІэщ. Тюбеев Альберт зэрыжиІамкІэ, щІыналъэ щхьэхуэхэм цІыхухэм пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ етыным теухуауэ Уэчылхэм я палатэм зэгурыІуэныгъэ иращІылІэри, ахъшэ пыухыкІа хуаутІыпщ. Абы ипкъ иткІэ зыхуэфащэ лэжьыгъэхэр уэчылхэм ирагъэкІуэкІ.

Депутатхэм я пащхьэм къыщыщыпсалъэм КъБР-м и Уэчылхэм я палатэм и президент Ябгъэжьыкъуэ Хьэбас жи ащ юридическэ бюро щхьэхуэ къызэгъэпэщын хуейуэ къызэримылъытэр. Абы и псалъэхэм ятепщіыхьмэ уэчылхэм яхузэф эк псори хащ ыхь зыхуэфашэ ціыху гупхэм пщіэншэу юридическэ дэ-Іэпыкъуныгъэ етыным. Республикэм и административнэ щІыналъэ псоми Къэбэрдей Балъкъэр Республикэм и уэчылхэм я коллегием и къудамэхэр, уэчылхэм я lуэхущlапіз щхьэхуэхэр щыіэщ. Федеральнэ законодательствэм къызэригъэувым тету уэчылхэр пщіэншэу ядоіэпыкъу ціыхур псэун папщіэ нэхъ мащІэ дыдэу зыхуейм хуэдиз ахъшэ хэхъуэ зимыІэ унагъуэхэм щыщхэм, япэ, етІуанэ гупхэм хиубыдэ ныкъуэдыкъуэхэм. Хэку зауэшхуэм и ветеранхэм, балигъ мыхъуахэм, нэгъуэщ гупхэми. Ябгъэжьыкъуэ Хьэбас къигъэлъэгъуащ Уэчылхэм я палатэм хэтхэм илъэс къэс пщ/эншэу юридическэ чэнджэщхэр цІыху мини 3.5-м нэблагъэм зэрыратыр.

КъБР-м и Парламентым и Унафэщ Гегоровэ Татьянэ зэрыжи амк іэ, юридическэ дэ іэпы къуныгъэ пшІэншэу зыгъуэтын хуей цІыхухэр республикэм щыкуэдщ. Абы щыхьэт тохъуэ мы Іуэхур депутатхэм ирагъэкіуэкі зэіушіэхэм куэдрэ къызэрыща этыр.

- ЦІыхухэм юридическэ дэІэпыкъуныгъэ тэ конкіэ я сэбэп зыхэлъхэмрэ хъумэнымкіэ шэсыпІэр. Абы къыхэкІыу законый нэгъэсауэ дэжьэн икіи зыхуэфащэ ціыху гупхэм пщіэншэу юридическэ дэГэпыкъуныгъэ ягъуэтын хуейщ. Мы законыр къызэраштэрэ зэман хъарзынэ Альберт къыхигъэщхьэхук ащ дэк аш, ауэ, зэрытлъагъущи, ар нобэми нэгъэсауэ къагъэсэбэпу пхужы!энукъым, - къыхигъэщхьэхук ащ Егоровэ Татьянэ. Абы Іуэхур зи пщэ илъ министерствэм хуигъэуващ зыхуэфащэ ахъшэ къызэгъэпэщыным 2016 гъэм КъБР-м и республикэ бюджетыр къыщащтэк Іэ нэхъ убзыхуауэ бгъэдыхьэну, апхуэдэу юридическэ бюро къызэгъэпэщыным ехьэл/ауэ адрей щіыналъэхэм я лэжьэкіэм аргуэру за хэплъэжыну.

Докладым щытепсэлъыхым депутатхэр щі зупщіащ хуэмыщі ауэ псэу ці ыхухэм ныр пхыгъэкІыным пыщіауэ гугъуехь щхьэ- пщіэншэу юридическэ дэіэпыкъуныгъэ къызэрыратым, а лэжьыгъэр нэгъэсауэ ирагъэкІуэкІын папшІэ зыхуей ахъшэр зыхуэдизым ціыхухэм правовой щіэныгъэ егъэгъуэтыным хуэгъэзауэ ялэжьхэм, апхуэдэу зэфіэкіышхуэ зыбгъэдэлъ юристхэр щіэгъэкъуэн къэщіыным. Іуэхур дэгъэкіын и лъэныкъуэкіэ зэфіэ гъэкІыпхъэхэм парламентархэр зэреплъыр зэтемыхуэу къыщІэкІащ. Языныкъуэ депутат хэм жагаш КъБР-м и Уэчылхэм я палатэр къагъэсэбэпмэ нэхъ тэмэму къызэралъытэр.

(КІэухыр 2-нэ нап.).

джэщым яшащ.

«Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм халъхьэ зэхъуэк Іыныгъэхэм ятеухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и **İуэхукІэ**

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым

1. «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм халъхьэ зэхъуэкІыныгъэхэм ятеухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законыр къэщтэн.

2. А Законыр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм хуегъэхьын Іэ щіидзын икіи ціыхухэр щыгъуазэ ищІын папщІэ.

3. Мы Унафэм къару егъуэт къыщащта махуэм щегъэжьауэ.

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и Унафэщ ЕГОРОВЭ Татьянэ

Налшык къалэ 2015 гъэм фокІадэм и 30-м №310-П-П

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм халъхьэ зэхъуэк Іыныгъэхэм ятеухуауэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Закон

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым къищтащ 2015 гъэм фокІадэм и 30-м

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэм мы къыкІэлъыкІуэ зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэн: 1. 69-нэ статьям и «к» пунктыр хэгъэкІын

2. 81-нэ статьям и «з» пунктыр мы къыкіэлъыкіуэм хуэдэу къэхьын:

«з) Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и УнафэщІым, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и УнафэщІым и къуэдзэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщІэм-секретарым, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщІэхэм я къулыкъухэм ягъэувын папщІэ кандидатурэхэр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым хуегъэлъагъуэ, ЦІыхум и хуитыныгъэхэмкІэ уполномоченнэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыІэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Къэзыпщытэ-къэзыбж палатэм и унафэщІым, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Къэзыпщытэкъэзыбж палатэм и унафэщІым и къуэдзэм я къулыкъухэм ягъэувын папщІэ кандидатурэхэр къыхелъхьэ;».

3. 82-нэ статьям и «з» пунктыр мы къыкІэлъыкІуэм хуэдэу къэхьын:

«з) Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и республикэ бюджетым и проектыр Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым къыщыхелъхьэ.».

4. 100-нэ статьям и Іыхьэ 1-м:

1) «3» пунктыр мы къыкІэлъыкІуэм хуэдэу къэхьын: «з) Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и УнафэщІыр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и Унафэщіым и къуэдзэр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщІэр-секретарыр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщ эхэр

гъэувыныр;»; 2) «л» пунктыр мы къыкІэлъыкІуэм хуэдэу къэхьын: «л) Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Къэзыпщытэ-къэзыбж палатэм и унафэщІыр, Къэбэрдей-Балъ-

къэр Республикэм и Къэзыпщытэ-къэзыбж палатэм и унафэщім и къуэдзэр. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Къэзыпщытэ-къэзыбж палатэм и аудиторхэр республикэ законым тету гъзувыныр;»; 3) «о» пунктыр хэгъэкІын.

5.117-нэ статьям и Іыхьэ 1-р мы къыкІэлъыкІуэм хуэ-

дэу къэхьын:

«1. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и УнафэщІыр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и УнафэщІым и къуэдзэр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщІэр-секретарыр, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Конституцэ Судым и судыщІэр республикэ законым тету Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым егъзув.».

2 статья

Террорым пэщІэтынымкІэ

лъэпкъ комитетым къита хъыбар

<u>Шынагъуэншагъэр къызэгъэпэ-</u> кlым, щlэпхъаджащlэр къахэуэу цlыхухэр Интернеткlэ къыхуриджэу

Оперативнэ штабым щІэпхъа-

джащіэм и гъусэу унэм щіэса ціы-

дэІэпыкъун щхьэкІэ ар занщІэу сыма-

Кіэщіу екіуэкіа зэхэуэм щіэпхъа-

тэмкІэ, ар КъБР-м и щІыналъэм

щІэпхъаджащІэ гупым и унафэщІ,

щІыналъэ Оперативнэ штабым

къызэритамкІэ, 2015 гъэм и гъатхэм

къыхыхьащ спецназым и зауэлІхэр.

абы щыгъуэм Іуэхум

Робертщ,

Мы Законым къару егъуэт официальноу къыщытрадзам шегъэжьауэ махуипшІ дэкІмэ.

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм КІУЭКІУЭ Юрий и Іэтащхьэ

Налшык къалэ 2015 гъэм жэпуэгъуэм и 19-м *№40-P3*

Къэрал щхьэхүэ хъуну и мураду

Каталонием и парламенналъэр Испанием къыгуэкІыным теухуауэ.

Резолюцэм къызэрыхэщымкіэ, абы къыщызэрагъэпэщынущ зыми и унафэ щІэмыт къэралыгъуэ - Ката- ◆Энергиер хъумэным и дулоние республикэ. Депутати 135-м щыщу 72-р арэзы техъуащ резолюцэм, 63-м апхуэдэ къэбгъэхъу мыхъуну ◆Польшэм и щхьэхуитыныкъалъытэ.

Зыхэт къэралым и унафэщІхэм къызэрыхуамыдэм щхьэкІи къамыгъанэу,

референдум щрагъэкІуэкауэ щытащ я щыналъэр щымытыным теухуауэ. Абы хэтахэм я процент 80-м щІигъур Каталоние щхьэхуитым и телъхьэ хъуауэ щытащ.

ЕС-м зэкіэ хагъэхьэнукъым

«Тыркуми, Черногориеми, Сербиеми, Албаниеми, Македониеми, Босниемрэ <u>Герцеговинэмри, Косовэ-</u> ми 2019 гъэм нэсыху EC-м хыхьэну Іэмал яІэнукъым», - щыжа ащ Еврокомиссэм.

А къэралхэм иужьрей илъэсхэм лъэныкъуэ куэдкІэ мы ей уэ заужьами, мы зэманым ахэр гугъуехьышхуэхэм хэтщ Сириемрэ Иракымрэ къиІэпхъукІхэр куэд зэрыхъуам къыхэкІыу икІи Европэ зэгухьэныгъэм хыхьэным хуэхьэзыркъым. тым унафэ къищтащ я щ ы- къыщыхагъэщащ абы теухуауэ екіуэкіа зэіущіэм.

нейпсо махуэщ **♦Щэхуэным и дунейпсо**

махуэщ гъэм и махуэщ

♦Китайм шагъэлъапіэ фызкъэмышэхэм я махуэр **♦Япэ дунейпсо зауэр щиу-**

1914 гъэм бадзэуэгъуэм и илъэс 95-рэ ирокъу. 28-м къыщыщІэдзауэ 1918 ♦Экономикэ щІэныгъэхэм я къэрал щхьэхуэу щытын- гъэм щэкІуэгъуэм и 11 пщіондэ икіи къалъытэ фессор Жанджэрий Юрий къэрал нэхъыбэ дыдэ зыхэта и ныбжьыр илъэс 78-рэ зауэхэм ящыщу.

гъэм къыщызэІуахащ къызэрырашэкІ мафІэгухэр зэрыкіуэ япэ гъущі гъуэгур. Абы зэпищІэрт Петербургрэ **Царское Село жылэмрэ.**

піэмрэ тенджыз заводымрэ я лэжьакіуэхэм зыкъаіэтат. Ортегэ Даниэль и ныбжьыр Абыхэм къагъэувырт я лэ- илъэс 70 ирокъу. жьапІэ ІэнатІэхэр ирагъэфІэкІуэну. Правительствэм доктор, унафэкіэ ахэр щэкіуэгъуэм и 15-м зэбграхуащ.

♦ 1990 гъэм дунейм къыте- 57-рэ ирокъу. хьаш «Российская газета»-м и япэ къыдэкІыгъуэр. ◆Урыс тхакІуэшхуэ Достоев- дэ Ди Каприо и ныбжьыр ский Фёдор къызэралъхурэ илъэс 41-рэ ирокъу.

илъэси 194-рэ ирокъу. Бэракъ ♦Полковник. Плъыжь ордену 6 зрата Шемякин (Къардэн) Михаил къызэралъхурэ илъэси 107-рэ ирокъу.

генерал-майор Къубатий къызэралъхурэ нущ. илъэс 98-рэ ирокъу. КъБР-м ◆Балетмейстер, гъуазджэхэмкіэ щіыхь зиіэ

лэжьакlуэ **Гальперин** Лъэпкъ Іущыгъэ:

Акъыл зиіэм шыіэ иіэщ.

доктор, КъБКъМУ-м и про-

♦Мэкъумэш щІэныгъэхэм я цІыхухэр доктор, КъБКъМУ-м и профессор. УФ-ми КъБР-ми мэкъумэш хозяйствэмкІэ щіыхь зиіэ я лэжьакіуэ, ЩІДАА-м и академик Хьэ-♦1905 гъэм Севастополь и мыкъуэ Владимир и ныбхыдзэлІхэм, кхъухь тедза- жьыр илъэс 76-рэ ирокъу. ♦Никарагуам и президент

ирокъу.

Филологие щІэныгъэхэм я КъБКъУ-м и профессор Къэмбэчокъуэ Іэдэм и ныбжьыр илъэс

♦Америкэм щыщ актёр ціэрыіуэ, продюсер Леонар-

Дунейм и щытыкІэнур «pogoda.yandex.ru» сай-

тым зэритымкІэ, Налшык уфауэ шышытынуш, уэшх къыщешхынущ. Хуабэр ◆Совет Союзым и Лыхъужь, махуэм градуси 8 - 9, жэ-Къардэн шым градуси 4 - 6 шыхъу-

> Зыгъэхьэзырар ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэщ.

Зэхыхьэхэм

щынымкіэ органым и лэжьакіуэхэм щіидзащ,

хъуэныгъэ Іуэхухэм хэту Налшык

ціыху щіэсу хъыбар къаіэрыхьащ.

ТЕРРОРИСТ щІэпхъаджагъэ къа-

шагъэр къызэрагъэпэщын мурадкіэ

Террорым пэщІэт лъэпкъ комитетым

гъэжьауэ мардэ пыухык ахэр ягъэу-

къалэ щы в 2-нэ Таманскэ Дивизэм

оперативнэ-къэлъы-

и уэрамым тет, къат куэду зэтет хубзым и анэр и пхъум иригъэпсэлъа

<u>унэхэм ящыщ зым террорист</u> нэужь ар къыщІэкІыну къытрагъэ-

<u>щІэпхъаджагъэхэр зылэжьхэм яхэт</u> хьащ. Бзылъхугъэр уІэгъэ хъуати,

мыгъэхъун, ціыхухэм я шынагъуэн- джащіэр хэкіуэдащ. Къызэралъы-

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм къыщызэрагъэпэщ а щэхурылажьэ

(НАК) и Оперативнэ штабым и Іэта- куэд щІауэ къалъыхъуэ, 1988 гъэм

жьым сыхьэт 11-рэ дакъикъэ 15-м ще- и цІэ лейр Абдуллыхьщ. НАК-м и

Шіэпхъаджащіэр зыщіэс унэр Занкишиевыр ИГИЛ дунейпсо

Урысейм и МВД-мрэ ФСБ-мрэ я гуп - щІэпхъаджащІэ зэгухьэныгъэм хы-

къыхэхахэм къаухъуреихьащ. Унэм хьащ, а зэгухьэныгъэм хыхьэну,

щіэс ціыхухэр къыщыщіагъэіэпхъу- щіэпхъаджащіэ іуэхухэр ялэжьыну

щхьэм унафэ ищІащ пщэдджы- къалъхуа Занкишиев

терствэмрэ КъБР-м и ТхакІуэхэм я зэгухьэныгъэм и правленэмрэ Къэбэрдей-Балъфрагъэблагъэ къэр Республикэм и литературэм, щэнхабзэм хэлъхьэныгъэфТ хуэзыщІахэр къызэралъхурэ илъэс бжыгъэ дахэ зэрырикъум теухуа зэхыхьэхэм. 2015 гъэм щэкіуэ-

КъБР-м Щэнхабзэмкіэ и минис- гъуэм и 15-м тхакіуэ, РСФСР-м хуа пшыхь зэхэтынущ. **Щэкіуэгъуэм и 16-м** ягъэлъэ-

илъэси 115-рэ зэрыхъур.

щІэпхъаджагъэ куэд. Апхуэдэу аращ 2014 - 2015 гъэхэм КъБР-м и прокуратурэм, къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ органхэм я лэжьакіуэхэр яукІыныр къызэзыгъэпэщар икІи абыхэм жыджэру яхэтар. Мы гъэм и бадзэуэгъуэ мазэм абы республикэ прокуратурэм и лэжьакІуэр иукіащ, илъэси 10 зи ныбжь и къуэм илъагъуу. Фэтэрыр къыщащым къагъуэтащ

щытащ. Абы илэжьащ террор

кІэрахъуэ, шэхэр и гъусэу, ІэрыщІ къагъауэ Іэмэпсымэ, тротил килограмми 3 и лъэщагъыу.

ЦІыху мамырхэми хабзэхъумэ ІэнатІэм и лэжьакІуэхэми хэкІуэда яхэткъым. КТО-р щекІуэкІым Дагъыстэн Республикэм и ГУВД-м и ОМОН-м хэт зы зауэлІ уІэгъэ хъуащ, ауэ абыи гъащіэм дежкіэ шынагъуэ щыіэкъым. Мы зэманым КТО щекІуэкІа щІыпІэм следствэ Туэхухэр щоктуэкт.

фрагъэблагъэ

щэнхабзэмкіэ щіыхь зиіэ и лэжьакІуэ Кузьмин Валентин къызэралъхурэ илъэс 90 зэрырикъум теу-

пІэнущ адыгэ литературэм и классик ЩоджэнцІыкІу Алий къызэралъхурэ

Щэкіуэгъуэм и 17-м къызэрагъэпэщынущ КъБР-м и цІыхубэ усакІуэ Гуртуев Берт къызэралъхурэ илъэси 105-рэ зэрырикъум теухуа зэ-ІущІэ.

Зэхыхьэхэр щрагъэкІуэкІынущ ЩоджэнцІыкІу Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым. ЩыщІидзэнур сыхьэт 18-рэ дакъи-

къэ 30-рщ. УпщІэ зиІэхэр фыпсалъэ хъунущ

мы телефонымкіэ: 40-31-49

ЦІыхухэр къэралым щызекіуэ законхэм Мргэлазэл Мршрихрэм

(КІэухыр. ПэщІэдзэр 1-нэ нап.).

КъБР-м и Парламентым Законым тетынымрэ хабзэр хъумэнымкІэ и комитетым и унафэщ Мовсисян Грант зэрыжи амк і э, ц і ыхухэм юридическэ чэнджэщхэр ират ведомствэ, къэрал Іуэхущіапіэ куэдым я юристхэм, ауэ абыхэм нэгъэсауэ зыхащІыкІыр Іуэху пыухык ахэрш ик и дэтхэнэ зы ІэнатІэми щызекІуэн хуей хабзэхэм нэсу щыгъуазэу щымытынкІэ хъунущ. Абы къыхэкІыу цІыхухэм пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ езытын хуейр зи ІэщІагъэм куууэ хэзыщІыкІ лэжьакІуэхэрщ. Мовсисян Грант жи-Іащ экономикэ щытыкІэр щымыщІагъуэ лъэхъэнэм мы Іуэхум КъБР-м и Уэчылхэм я палатэр къыхашэмэ нэхъ тэмэму къызэрилъытэр. Ар мылъкутехникэ лъэныкъуэкІэ къызэгъэпэщащ икІи республикэм и муниципальнэ районхэм езым и ІэнатІэхэр

акъылэгъу КъБР-м и Парламентым Законодательствэмкіэ, къэрал ухуэкіэмкіэ, шыпіэ унафэр зегъэкіуэнымкіэ и комитетым и унафэщ Мэлбахъуэ Борис. Абы депутатхэм ягу къигъэкІыжащ зытепсэлъыхь Законыр къащтэн ипэкІэ лэжьыгъэшхуэ зэрырагъэкІуэкІар. Документым зыхуэфащэ ІэнатІэ псори арэзы техъуащ, абы ехьэлІа экспертизэ псори ирагъэкІуэкІащ. Аращ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ зэрыщратым и ІуэхукІэ» КъБР-м и Законыр Урысей Федерацэм щынэхъыфІ дыдэхэм ящыщу къыщІалъытар. Мис а псори къэлъытапхъэщ, жиlащ Мэлбахъуэ Борис, икіи къарууэ щыіэр зэщіэ-гъзуіуэн хуейщ а документым цыхухэм ятелажьэу шидээн папщіэ. Зэјущіэм хэтахэр зэчэнджэща нэужь къалъытащ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм пщіэншэу дэіэпыкъуныгъэ зэрыщратым и ІуэхукІэ» КъБР-м и Законыр игъуэу къащтауэ. Иджы нэхъыщхьэр ар къэгъэсэбэ-

пынымкіэ хэкіыпіэхэр убзыхунырщ. Депутатхэр докладым зыубгъуауэ тепсэлъыхьа иужь, къащта унафэм ипкъ иткІэ, КъБР-м и Правительствэм ечэнджэщащ «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ зэрыщратым и Іvэхvкіэ» КъБР-м и Законыр гъэзэщіа хъун папщІэ зыхуеину ахъшэр ири-Республикэм и республикэ бюдже- халъхьащ «2016 гъэ, 2017 гъэ, 2018

тым щыхухихыну, апхуэдэу КъБР-м и къэрал юридическэ бюро къызэгъэпэщыным пыщІа лэжьыгъэхэр икІэщІыпіэкіэ зэфіигъэкіыну.

Апхуэдэу къалъытащ «КъБР-м и къэрал юридическэ бюро» къэрал бюджет ІуэхущІапІэ къызэгъэпэщыным теухуа хабзэ мардэм и проектыр КъБР-м и Правительствэм къыщыхилъхьэн папщІэ республикэм Лэжьыгъэмкіэ, ціыхухэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщынымкіэ, социальнэ дэіэпыкъуныгъэмкІэ и министерствэм къыбгъэдэхуэ псори икіэщіыпіэкіэ зэфІигъэкІын хуейуэ. Апхуэдэу депутатхэм къагъэлъэгъуащ цІыхухэм пщІэншэу юридическэ чэнджэшхэр теухуа зэгурыІуэныгъэ етыным КъБР-м и Уэчылхэм я палатэм ещІыліэнымкіэ зыхуэфащэ лэжьыгъэхэр зэфІэгъэкІын зэрыхуейр. ЗэІущІэм хэтахэм гулъытэншэу къагъэнакъым пщІэншэу юридическэ дэІэпыкъуныгъэ зратыпхъэ цІыхухэм я правовой щІэныгъэм хэгъэхъуэныр къызэрызэрагъэпэщри.

Законыр лэжьыгъэм хуэунэтІаш икІи ягъэзэщІэн хуейщ. Абы папщІэ зэфІэгъэкІыпхъэ псори зэман кІэщіым къриубыдэу убзыхупхъэщ, -кіэухыу жиіащ КъБР-м и Парламентым и Унафэщ І Егоровэ Татьянэ.

Президиумым и зэlущlэм депутатапхуэдэу щытепсэлъыхьащ «ЩІыпіэ унафэр зегъэкіуэнымкіэ лыкіуэ органхэм я депутатхэр зэрыхахым теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 57-4-нэ статьям, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатхэр зэрыхахым теухуауэ» Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Законым и 68-нэ статьям зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ», «Ныкъуэдыкъуэхэм я хуитыныгъэхэмкІэ конвенцэр къызэращтам къыхэкІыу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и закон акт шхьэхүэхэм ныкъуэдыкъуэхэм социальнэ дэІэпыкъуныгъэ етыным пыщІа зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ», «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Административнэ къуаншагъэхэмкІэ и кодексым и 7.3-нэ, 7.4-нэ статьяхэм къару ямы Іэжу къэлъытэным и ІуэхукІэ» законопроектхэм.

КъБР-м и Парламентым Бюджетымкіэ, налогхэмкіэ, финансхэмкіэ и комитетым и унафэщ Афэщ Іагъуэ Михаил зэlущlэм зэрыщыжиlамкlэ, къуу 2016 гъэм Къэбэрдей-Балъкъэр КъБР-м и Парламентым къыщы-

гъэхэм я лъэхъэнэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и республикэ бюджетым и ІуэхукІэ» КъБР-м и законым и проектыр. Ар Урысей Федерацэм и Бюджет кодексым къигъзувхэм тету зэхалъхьащ икІи Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым Зэрызыхуигъэзам къыщыгъэувахэм, апхуэдэу федеральнэ ІзнатІзм щрагъэкіуэкі бюджет политикэм и унэтіыныгъэ нэхъыщхьэхэм йозэгъ.

А документым КъБР-м и Парламентым и зэlущlэм щыхэплъэн ипэкlэ абы ягъэува графикым тету законхэр къыдэзыгъэк І органым и комитет псори тепсэлъыхьынущ. Абы къыдэкІуэу бюджетым и проектым теухуа едэ-Іуэныгъэ щхьэхуэ къызэрагъэпэщынущ мы Іуэхум егъэщІылІа ІэнатІэ псоми я ліыкіуэхэр кърихьэлізу.

Президиумым и зэгущгэм хэтахэм щыгъуазэ защіащ федеральнэ закон щхьэхуэхэм я проектхэр къазэрыщыхъуам, апхуэдэу лэжьыгъэмкІэ законодательствэм, административнэ къуаншагъэхэм, къэрал, граждан муниципальнэ къулыкъухэм ехьэл а жэрдэму УФ-м и субъект зэмылізужьыгъузхэм я парламентархэм къагъэхьахэм.

ЗэlущІэм унафэ къыщащтащ «Велес-агро» жэуап зэхэгъэщхьэхукlа зыхь зэгухьэныгъэм и генеральнэ директор Бэшорэ Алим, «Локомотив-Кубань» профессиональнэ баскетбол клубым и президент Ведищев Андрей, «Локомотив - БаскетболымкІэ школхэм я лигэ» сатум пымыща зэгухьэныгъэ пыгъэщхьэхукІам и унафэщІ Пахуткэ Андрей сымэ КъБР-м и Парламентым и ЩІыхь тхылъыр етыным теухуауэ. Федеральнэ налог къулыкъущІапІэм и Управленэу КъБР-м щыІэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэс 25-рэ зэрырикъум къыхэкІыу республикэм законхэр къыдэзыгъэк и орган нэхъыщхьэм а и дамыгъэ лъапІэр иратащ а ІэнатІэм и лэжьакІуэхэм: Ахматов Исмэхьил - УФ-м и Федеральнэ налог къулыкъущІапІэм КъБР-м щыІэ и район зэхуаку инспекцэ №5-м и правовой къудамэм и унафэщІым, Дол МуІэед - УФ-м и Федеральнэ налог къулыкъущІапІэм КъБР-м щыІэ и район зэхуаку инспекцэ №4-м и унафэщІым и къуэдзэм. Исмаиловэ Светланэ - УФ-м и Федеральнэ налог къулыкъущ ап юм и Управлензу КъБР-м щыІзм налог зытхэр къыхэтхыкІынымкІэ, үчёт щІынымкіэ икіи абыхэм ядэлэжьэнымкіэ я къудамэм и къэрал налог инспектор нэхъыщхьэм, Тхьэмэдокъуэ Аидэ - УФ-м и Федеральнэ налог къулыкъущІапІэм КъБР-м щыІэ и район зэхуаку инспекцэ №2-м и аналитикэ къудамэм и унафэщІым.

> БАТЫР Любэ. КъБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущіапіэм и унафэщі.

ІэщІагъэлІхэм я чэнджэщ

Шыгулъыр хъумэн хуеищ

апхуэдэу игъэзащіэ эколо- хуэ муниципальнэ щіына**гие къалэнхэр щіым и къу**- лъэхэм я гъавэ щіапіэхэм ар

леягъ нэхъыщхьэщ. АХЭР зэмылІэужьыгъуэщ икІи мыхьэнэшхуэ зиіэщ. піэ хъунущ. Зэрыщыту къап-Къапщтэмэ, щІым хыхьэ ат- щтэмэ, вапІэхэм куэншыбу мосфер жым щІыгу псы- хэлъым иужьрей илъэс хэмрэ щіыщіагъ псыхэмрэ пліыщіым къриубыдэу проегъэкъабзэ, апхуэдэу псэ зыІутуи зыІумытуи дунейм ЩІэныгъэ къэхутэныгъэхэм тетхэм я процент 90-м щІи- къызэрагъэлъагъуэмкІэ, ар гъур егъашхэ. Зыуц!эпlу зы процентым нэсмэ, илъэс лъэ!эс вещество псори 40 - 50-к!э пхузэтегъэувэжыщіым зэтреіыгъэ икіи шы- нукъым. Щхьэусыгъуэ нэнагъуэ гуэри пымылъыжу хъыщхьэр куэншыбу щІым еущыкъуей. Щымыщу хы- халъхьэр хуабжьу зэрымахьэ, узыфэ къэзышэ мик- щІэрщ. Псалъэм папщІэ, робхэр щІыгулъ узыншэм еукі, егъэкіуэд, ціыхухэмрэ гъавэ щіапіэхэм куэншыдыкъэзыухъуреихь дунеймрэ санитар-гигиенэ, экологие щытыкІэ тэмэм къахүзэрегъэпэщ. щіым шынагъуэ пылъщ, щіыр зыхуей веществохэр къищынэмыщІауэ, и фІагъым кІэроху, мэж, мэгъущіэ икіи къызэрымыкіуэ щытыкІэ куэдым щхьэусыгъуэ яхуохъу. Къэпщытэныгъэм къызэригъэлъэгъуам- хъужыр килограмми 9-10-щ. кІэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым Абы и зэранкІэ, гъавэшхуэ и шІыгулъхэр Іисраф мэхъу. къытрамыхми, Республикэм и щіынальэ щіыгъэпшэррэ щхьэхуэхэм мы илъэс гъу- ягъуэтым нэхърэ хуэди нэгъухэм ІзубыдыпІэншэу 5-6-кІэ нэхъыбэ щІым и ар шекіэкіуэным хуэіуа шы-Іэкъым. ЩІэныгъэр и лъабжьэу зэрызэрамыхьэм и зэранкіэ, гъавэ щіапіэхэм къэхутакіуэ институтым Тэрч ящыщ куэдыр псым илъэ-

сащ, жьыбгъэм ипхъэхащ. 1990 - 1995 гъэхэм «Севкавгипрозем» институтым гъэхэм республикэм и тафэтес щы- гъуэмкіэ, піэхэм я нэхъыбэм щіыгулъхэм я щытыкІэр зыубгъуауэ щытащ (иужькіэ апхуэдэ $N_{44}P_{42}K_{24}$ минерал щіыгъэплэжьыгъэхэр ирагъэкіуэкіа- шэрў тойни 8 мынэхъ машіэ къым). Иджырей аэросурэт- илъэс къэс халъхьэн хуейщ. хэр, губгъуэхутэ диагносзэрызэпалъыт ІэмалыщІэхэмрэ къагъэсэбэпурэ, щІы шхьэфэр зыхуэдэр, куэншыбу, минерал шыгъуу хэлъыр, псыlагъэу яІыгъыр куууэ яджащ. 1978-1985 гъэхэм щыІа къэпщытэныгъэхэм къарикlyaхэм ятепщІыхьмэ, гъавэ абы лъандэрэ кіэроху. Щіы щхьэфэр Іисраф мэхъу, минерал шыгъухэр къызэбэкІхэми къахэхъуащ. Абы и зыхуиша щытыкІэм и зэранлъэныкъуэкіэ Прохладнэ му-кіэ, мэкъумэш щіэкіэм и щытыкІэр щынэхъ гугъущ. хъуащ. Хозяйствэхэм я нэ-Псори зэхэту Къэбэрдей- хъыбэм щІэныгъэр и лъаб-Балъкъэрым гектар мин жьэу къэкІыгъэхэр зэра-290-м щійгъу ятіэпсым щи- хьэркъым, хьэсэхэр зэблалъэсащ: гектар мин 45,1-р хъуркъым, а Іуэхур коммервапіэщ, гектар мини 3,2-р цэм тращіыхь. жыг хадэщ, гектар мин Хьэсэхэр тэмэму зэры- 15,5-р мэкъупіэц. Хъупіэу зэбламыхъум щіым и къагектар мин 98,9-рэ, щіыуэ рур щіех, хьэпіаціэхэмрэ гектар мини 165-рэ, абы щыщу вапізу гектар мини 112-рэ жьыбгъэм игъэжэпхъащ. Псым зэрилъэсым и зэранкіэ, илъэс къэс гъавэ щіапізхэм я Іэфіыр щіокі, я фіа- шэдылъэ хъу щіыхэм гъавэ гъым хошІ. Зэпымыууэ щыжэпхъ хьэсэхэм гектарым хуэзэу ятІэ сабэу тонни 10-м нэблагъэ гъэ къэс жьыб- гъэ щагъуэ зэрамыщам гъэм щызэбгрех. Абы щІыгу- къыхэкІыу, щІэныгъэр и лъалъым и къзуатыр щіихым и бжьзу, ззуіуу Ізнатізр яхуземызакъуэу, псыежэххэмрэ хьэркъым, хэхауэ щІыпіэхэм къедза щіыпіэхэмрэ еуфіей,

И фіагъыр, и къзуатыр, джэм, Шэрэдж, Іуащхьэма- къым. Гектар мин 80-м псыр Іэщіэлъхэм зэфіагъэкіыпкуэдкіэ щынэхъ мащіэщ, veблэмэ. 1990 гъэ лъандэрэ а Іуэхур ІэщІыб хъуауэ жыцент 0,6-кІэ кІэрыхуащ. 1985 гъэм республикэм и быфІу тонн мелуанрэ мин щитхурэ халъхьауэ щытамэ, 2013 гъэм иратар тонн мин ЯуцІэпІа щитІщ. Абы къыдэкІуэу, (элементхэр) мэкіуэщі. 1990 гъэм зы гектарым хуэзэу минерал щІыгъэпшэру килограмми 140 - 160-рэ халъхьамэ, иджы ику иту зэрыкуэншыбу къзуату ягъэкІуэщІ. Къэбэрдей-Балъкъэрым мэкъумэш хозяйствэмкІэ и щІэныгъэ-«Ситило» сыш местыны» ОПХ-м илъэс 62-рэ хъуауэ щригъэкІуэкІ гъэунэхуныкъызэрагъэлъапсы здэкІуэ хьэсэхэр яхъумэн, я къэуатым хагъэхъуэн щхьэкіэ, къыщипщытауэ гектарым хуэзэу куэншыбрэ Арами, псы зыщІагъэхьэу хьэсэхэр щызэблахъу щІыпіэхэм дежкіэ а мардэр ма-

Зи гугъу тщІы Іуэхугъуэхэр шыхьэт зэрытехъуэщи, республикэм и гъавэ щІапІэхэр жыджэру къагъэсэбэп, жылапхъэфіхэр хасэ, ауэ щіыр тэмэму зехьэным, абы и щіапіэхэмрэ хъупіэхэмрэ къэуатымрэ щіыуэпс эколоящыщ куэдым я фіагъым гиемрэ хъумэным гулъытэ щІагъуэ хуащІыркъым. Экономикэ реформэхэм

шІэш.

потребительскэ рынокыр щІыналъэм Іэмал нэхъыфІхэр ІэщІыб

удзыжьхэмрэ егъэбагъуэ, узхэр къешэ, бэвагъым кІэрегъэху. Псым илъэс, жьыбгъэм игъэжэпхъ, минерал шыгъухэр зэбэкІ, щІагъуэ къыпхутехынукъым. Зэрызэкъуэчам, яІыгъ хьэсэхэр зэрымащіэм, къэкіыятещІыхьа иджырей техноапхуэдэу щым и зэхэлъы- логиехэр къахуэгъэсэбэпыр-

кІэм зэран хуохъу. «Къэ- къым. бэрдей-Балъкъэр» агрохи- Псыр здагъакІуэ хъуну мие станцым иригъэкІуэкІа хьэсэхэм егугъуркъым. Апкъэпщытэныгъэм къызэри- хуэдэ щІыуэ щыІэ гектар мигъэлъэгъуамкіэ, вапіэ гек- ни 130,7-м щыщу зэпымыууэ тар мин 283-м щыщу мини псыкІэ ягъэнщІыр мин 82-м 180-м куэншыбу хэлъыр ма- щ Іигъущ. Гектар мин 58,2-м щіэщ, йку иту е абы щіигъу минерал шыгъур къобэкі, зыхалъхьар гектар мин гектар мин 42-р щІыпіэ етіы-91-м нэсш. Къызэрахутам- сэхам, къуейщіейм хуозэри, кіэ, Прохладнэ, Тэрч, Шэ- псыр тэмэму яхуэгъакіуэр- хэр къыщапщытэкіэ ар зы-

зэрызэбграш Іэмэпсымэхэр хъэхэр Федеральнэ закощызэгъэпэщыжын хуейщ, а Іуэхум хуэщіа ухуэныгъэхэм я процент 60-м щІигъур жьы хъуащ. Хозяйствэхэм зэдай псы кІуапІэхэр зыхуей хуэгъэзэным, зэтеухуэжыным федеральнэ мылъку хухах, кіэ, ар мащіэщ.

ауэ техникэ псори лэжьыгъэм хуагъэпсыжын щхьэ-Бгылъэ хъупІэхэмрэ мэкъупіэхэмрэ я щытыкіэр хэплъэгъуэщ. Ахэр гектар мин 370-м щІегъу. Мэкъупіэхэр тэмэму зэрахьэркъым икІи къагъэсэбэпыркъым. Зэрызэрамыгъэзахуэм, зэрамыхъумэм и зэранкіэ, и бэвагъым хощі, и фІагъым кІэроху. Бгылъэ хъупіэхэмрэ мэкъупіэхэмрэ я процент 80-м щ йгъур Іисраф хъуным нэсащ. Абыхэм я Іыхьэ щанэм щхъухьхуэлъэ къэкІыгъэхэмрэ удзыжьхэмуашрохьэліэ. МэкъупІэхэм зэракІэлъымыплъым, шхьэзыфІэфІу къызэрагъэсэбэпым и зэранкіэ, удзхэм я ботаникэ зэхэлъыкІэр мыхьэнэншэ хъуащ. Къэуат зыщІэлъ удз нэхъыфіхэр мэкіуэд, щіы-піэшхуэ іисраф мэхъу, зэхэзэгъауэ зэуіуу къызэщІзувэ хабзэ губгъўз удзхэм тэмэму заужьыфыркъым. Мэкъупіэхэмрэ хъупіэхэмрэ егъэфІэкІуэным, щІыгъэпшэрхэр хэлъхьэным, шхъухь зыхэлъ къэкІыгъэхэр, удзыжьхэр гъэкlуэдыным, жылапхъэхэр кІэшІэсэным теухуа лэжьыгъэхэр иужьрейуэ щрагъэ-кlуэкlар 1983 гъэрщ. Абы лъандэрэ Къущхьэхъу хъупІэхэм апхуэдэ Іуэху щызэрахуакъым.

А ныкъусаныгъэ псори агропромышленнэ комплексым къыщыхалъхьауэ щыта зэхъуэкІыныгъэ мыгурыІуэгъуэхэм, мэкъумэш шапіэкъызэрагъэсэбэпыр, абыхэм я фІагъыр зэрахъумэр кІэрыутІыпщ зэрыхъуам я Іэужьщ.

Къэралыр зыхуейхэм пымыщіауэ, гъавэ щіапіэхэр хуимыту нэгъуэщІ лІэужьыгъуэм шыхуагъэкІуа икІи налог лъэпкъ темыхьэу зыхухахам піалъэ кіыхькіэ шрата къэхъуащ. Абы и ныр; куэншыбымрэ щІызэранкіэ, иужьрей илъэс гъэпшэрхэмрэ 25-м къриубыдзу республи- хэлъхьэныр. кэм и мэкъумэш щІапІэхэр илъэс къэс апхуэдэ щІыуэ гектар минрэ щиплІрэ хьэсэхэм къыхагъэкІащ. А щІыкіэм тету екіуэкімэ, ди щіэблэм къахуэнэнур щІы фейдэншэхэмрэ джабэ нэкlухэмрэщ. Абы дыхуэмыкІуэн щхьэкіэ, мэкъумэш щіапіэхэм, псом япэу, вапіэхэм еlусэну хуит зымыщІ хабзэ

къэщтапхъэщ.

Мы зи гугъу тщІыхэр хуабжьу узыгъэпІейтейщ. Сыту жыпіэмэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым вапізу иіэр гектар мин 283-м зэрыщ Іигъу щы Іэкъым. Республикэм щыпсэухэм ятепшІыхьмэ, зы цІыхум хуэзэр гектар мин 0,3-щ. Ар УФ-м ику иту зэрыщыхъум нэхърэ куэдкІэ нэхъ машІэш. Абы къыхэкІыу, республикэ, муниципальнэ ІуэхущІапІэхэри, щІыр къэзыгъэсэбэп ІэнатІэ лІэужьыгъуэ псори гъавэ щІапіэхэм хуэсакъын, ахэр хъумэным, я фІагъым хэгъэхъуэным егугъун хуейщ. Агрохимие зэрегъэкіуэкіыпхъэр, щіы-

щыгъэбелджылащ. Республикэм и агрохимие ІуэхушІапІэм шІыгулъхэм куэншыбу, фосфор, калие ліэужьыгъуэу, кислотауэ, нэгъуэщІу хэлъхэр щІэх-щІэхыурэ къепщытэ, я къарур, я къэуатыр зыхуэдэм кІэ-

ЩІыхэр егъэфІэкІуэным, щІыгулъхэр жьыбгъэм емыгъэпхъэхыным, псым емыгъэлъэсыным, я щытыкІэр езыгъэкІэкІуэнкІэ хъуну нэгъуэщі къэхъукъащіэхэм ящыхъумэным теухуауэ къапэщытхэр зымыгъэзащІэхэм яхь тезырыр зыхуэдэр Урысей Федерацэм Административнэ къуаншагъэхэмкІэ и кодексым иджыри къыздосым ногъосауо щыщІэгъэбыдакъым. КъищынэмыщІауэ, щІы, псы гъэтІылъыгъэхэр къызэрагъэсэбэпыр совет лъэхъэнэм зэкІэлъызыгъакІуэу щыта ІуэхущІапІэхэр зэхуащІыжащи, вапіэхэр пэрыуэншэу яуціэпі, абы и фіагъыр ягъэкіуэщі.

Щіыгульхэр зэрекіакіуэр къызэтрагъзувыІэн, я къэуатыр яхъумэн папшІэ. зэујуу лэжьыпхъэ агротехникэ, къызэгъэпэщыныгъэ-хозяйственнэ Іуэхугъуэхэр къэрал унафэкІэ ягъэбелджылын хуейщ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым мэкъумэш хозяйствэмкІэ и щІэныгъэ-къэхутакІуэ ститутым и ІэщІагъэлІхэм иужьрей илъэсхэм ирагъэкіуэкіа къэпщытэныгъэхэмрэ кІэлъыплъыныгъэхэмрэ къарикІуахэр я лъабжьэу, мыпхуэдэ Іуэхугъуэхэр япэ игъэщыпхъэу къыдолъытэ:

- бгылъэ щІыпІэхэм щІы гулъхэр псым щемыгъэлъэсыныр; мэкъупІэхэм, хъупІэхэм я лъабжьэмрэ я щхьэфэмрэ егъэфіэкіуэныр; хьэсэхэр зэрызэблахъу Іэмал нэхъыфіхэр къэгъэсэбэпыныр; градуси 8-м щІигъу зи задагъ джабэ нэкІухэр емыгъэвэныр.

жьэгъущІэс щІыпІэхэм щІыгулъхэр псым щемыгъэлъэсыныр; экологиемрэ щІыпІэмрэ зыхуэдэм елъытауэ щІыр къэгъэсэбэпы-

- псы здэкіуэ, зэпымыууэ гектар мин 70,4-кІэ нэхъ ма- абыкІэ ягъэнщІ хьэсэхэм щІэ хъуащ: гектар мин 34,9-р минерал шыгъухэр емывапіэщ, нэгъуэщіу жыпіэмэ, гъэбэкіыныр; псыр зэрыщІагъэхьэ технологие пэкъагъэсэбэпурэ. рытхэр псыуэ, шыгъуу, псыІагъэу щІыгулъым къищтэр зэхуэгъэкІуэныр.

- псыІагъэр зэрахъумэ технологиехэм тету, псы здэкіуэ хьэсэхэм щіыгулъхэр жыбгъэм щемыгъэгъэжэп-

МЭТАЙ Оксанэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым мэкъумэш хозяйствэмкіэ и щІэныгъэ-къэхутакІуэ институтым щІыр зехьэнымрэ агрохимиемкі́э и къудамэм и лэжьакІуэ

ЧОЧАЕВ Магомед, а Іуэхущіапіэм и щіэныгъэ лэжьакіуэ пэрыт.

Къэрэгъэш къуажэм <u>къыщызэрагъэпэща</u> цІыхубэ дружинэр

хъарзынэу мэлажьэ.

«МЫ ЖЫЛАГЪУЭМ сыт щыгъуи и ащ къуажэм къыщыхъу-къыщыщІэхэм кІэлъыплъ, къыдэкІуэтей щІэблэм ядэлажьэ апхуэдэ гупхэр. Дружинэм цІыху куэд хэбгъэхьэкІэ мыхьэнэ зэримы энур къалъытэри, плъырхэм я бжыгъэр ягъэмэщІащ. Иджы лажьэ дружинэм цІыхуитху хэту аращи, дэтхэнэми жэуаплыныгъэ хэлъу и къалэныр егъэзащІэ. Къуажэм щІэпхъаджагъэ къыщымыхъуным кІэлъоплъ езанэ, етІуанэ курыт школхэм, ОБЖмрэ физкультурэмрэ щезыгъэдж Ерокъуэ Руслан, Кхъуэтепыхьэ Алихъан, ДыщэкІ Беслъэн, къуажэ клубым и унафэщі Кіашэ Аслъэн. къуажэ администрацэм и тхьэмадэм и къуэдзэ Заптий Алим сымэ. Дружинэм хэт шІалэжём пщіэ яіэщіи, щіалэгъуалэр къафіо-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

АфэщІагъуэ Михаил «Урысей зэкъуэт» партым и фракцэу КъБР-м и Парламентым щыІэм и унафэщІу хахащ

къуэр Къэбэрдей-Балъкъэр Рес- инженер нэхъыщхьэу щытащ. 1988 публикэм и Парламентым и етхуанэ хэхыгъуэм и депутату хахащ «Урысей зэкъуэт» урысейпсо политикэ партым и Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ къудамэм къыбгъэ-<u>дэкІыу.</u>

АР Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щыщ Тырныауз къалэм 1959 гъэм накъыгъэм и 30-м къыщалъхуащ, адыгэщ, щІэныгъэ нэхъыщхьэ иІэщ, ухуакІуэ инженерщ, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр, къалэ хозяйствэм и лэжьакІуэхэм я ІэщІагъэм щыхагъахъуэу Ленинград дэта институтыр къиухащ.

1981 - 1983 гъэхэм «Къэббалъкъпромстрой» трестым и Налшык капитальнэ ухуэныгъэмкіэ а минисунэухуэ комбинатым и инженеру, 1983 1985 гъэхэм Налшык къалэм щхъуантІагъэхэр гъэкІынымкІэ и ІуэхущІапІэм и хозрасчёт участкэм и

мастеру щытащ. 1985 - 1986 гъэхэм АфэщІагъуэ Михаил Налшык къалэм коммунальнэ хозяйствэмкІэ и управленэм и профсоюз комитет зэгуэтым и тхьэмадэщ. зяйствэмкІэ и министерствэм псэу-1985 гъэм щегъэжьауэ 1988 гъэм піэ-коммунальнэ хозяйствэмкіэ и нэсыху Налшык къалэм щхъуантіа- агентствэм и унафэщіщ. 2006 гъэм

АфэщІагъуэ Михаил Хьэлим и гъэхэр гъэкІынымкІэ и ІуэхущІапІэм и 1990 гъэхэм ар Налшык къалэм псэупіэ-коммунальнэ хозяйствэмкіэ и муниципальнэ ІуэхущІапІэм и унафэщІым и къуэдзэщ, 1990 - 1992 гъэхэм Налшык къалэм псэупІэ хозяйствэмкіэ и управленэм и унафэщіщ. 1992 - 1996 гъэхэм КъБР-м псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и щІыналъэ зэгухьэныгъэм и инженер нэхъыщхьэщ, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и министрым и къуэдзэщ.

1996 гъэм щыщІэдзауэ 2005 гъэм нэсыху АфэщІагъуэ Михаил Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ухуэныгъэмкіэ и министрым и къуэдзэщ терствэм и управленэм и унафэщІщ, КъБР-м ухуэныгъэмрэ псэупІэкоммунальнэ хозяйствэмкІэ и министрым и къуэдзэщ - а министерствэм псэупіэ-коммунальнэ хозяйствэмкlэ и управленэм унафэщІщ. 2005 гъэм КъБР-м Ухуэныгъэмрэ псэупІэ-коммунальнэ хо-

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Къэзыпщытэ-къэзыбж и палатэм и аудиторщ. 2006 гъэм щегъэжьауэ 2010 гъэм нэсыху Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм ухуэныгъэмрэ архитектурэмкІэ и министру щытащ. 2010 - 2014 гъэхэм Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм Къэзыпщытэ-къэзыбж и палатэм и унафэщІым и къуэдзэу щытащ

КъБР-м и Парламентым и пресс-Іуэхущіапіэ.

еІшыІФ ●

Министрыр хэк Іуэдахэм я унагъуэхэм щы Іащ

Къэрал кіуэці Іуэхухэмкіэ органхэм я лэжьакіуэм и махуэр щагъэлъапіэм тригъахуэри, къэрал кіуэці іуэхухэмкіэ министру КъБР-м щы в полицэм и генерал-майор Ромашкин Игорь зи къалэн зыгъэзащізу хэкіуэда хабзэхъумэхэм я унагъуэхэм щы ащ.

МИНИСТРЫМ абыхэм яритащ Урысей Федерацэм и полномочнэ ліыкіуэу Кавказ Ищхъэрэ щіыналъэм щыІэ Меликов Сергей къыбгъэдэкІ фІыщІэ тхыгъэхэр.

- Си гум къыбгъэдэкІыу сыфхуогузавэ икІи фіыщіэ фхузощі фи іыхьлыхэм папщіэ. Абыхэм я гъащіэр ятащ дэ, ди сабийхэр, мы щіыналъэ телъыджэм щыпсэухэр мамыру, дызэгуры уэу дыпсэун папщІэ. Республикэм Къэрал кІуэцІ Іуэхухэмкіэ и министерствэм и унафэщіхэр сыт щыгъуи хьэзырщ ди лэжьэгъу хэкІуэдахэм я унагъуэхэм зыфщІэдгъэкъуэну, - къыхигъэщащ Ромашкин Игорь.

Къэрал к Іуэці Іуэхухэмкіэ министерствэу КъБР-м шы Іэм и пресс-Іуэхущіапіэ.

ШкІахъуэ Мартин и фэеплъ

тор, полицэм и лейтенант Шкіахъуэ Мартин и фэеплъ пхъэбгъу къыщызэТуахащ Малкэ къуажэм дэт курыт еджапІэ №2-м, езы шІалэм къиухам.

ФЭЕПЛЪ пхъэбгъум и тепхъуэр трахащ абы и класс унафэщІу щыта Къардэн ФатІимэрэ Мартин и Іыхьлы АфІэунэ Алимрэ.

Къуажэ администрацэм, ЕгъэджэныгъэмкІэ район управленэм, зауэмрэ лэжьыгъэмрэ я ветеранхэм я советым, Къэрал автоинспекцэмрэ полицэм и щІыпІэ къудамэмрэ я ліыкіуэхэр, езы щіалэм къыдэлэжьахэр, и Іыхьлыхэр хэтащ мы Іуэхум.

КъБР-м щыІэ МВД-м и ГИБДД-м и ІуэхущІапІэм и къудамэм и унафэщІ, полицэм и подполковник Къардэн Анзор Мартин и адэ-анэм фіьщіэ яхуищіащ къатеуа бзаджащіэхэм и ныбжьэгъухэр ящихъумэу хахуагъэ къэзыгъэлъэгъуа, и псэ емыблэжа апхуэдэ лІыхъужь зэрагъэсам папщІэ.

И къалэн игъэзащізу къигъэлъэгъуа ліыгъэмрэ хахуагъэмрэ папщІэ КъБР-м щыІэ МВД-м и ГИБДД-м и гъуэгу-плъыр къулыкъум и ротэ хэхам и инспектор, полицэм и лейтенант ШкІахъуэ Мартин Хьэжсет и къуэм Урысей Федерацэм и Президентым и УказкІэ къыхуагъэфэщащ «Лыгъэм и орден» (мыпсэужу).

Полицейм къыщІэнащ щхьэгъусэрэ бынитІрэ. А щІалэр сыт щыгъуи я гум илъынущ къыдэлэжьахэм, ныбжьэгъухэм, зыцІыхуу щыта псоми.

Гъущакъым зацэм и уІэгъэр

Гъэмахуэт. ЩІылъэр игъуэ нэмыса къэ- цІыкІур, къафІигъэзэжати. кІыгъэ щхъуантІэм иуфэбгъўат. Гъэ кІыхьыр зыпэплъа хуабагъэр щІым къыІэрыхьати, зызыгъафіз къэкіыгъэхэр щэнауэрт, дыгъэм и нур къатепсэм лейуэ псэ къахилъхьэм игъэгумащіэрэ я щхьэкіэр зэжьэхагъзузжу. Жэщкіз вагъузбэр зыхэплъзу хуежьа нартыху лъэмбхэр піащізу, зэхуэдиз защізу зэрытіэпіыкіырт. Хьэуа къабзэм и щабагъэр псэм еlущащэу гумащlэт. Зи гущІэм лъагъуныгъэ къабзэр къыщыуша щІалэгъуалэр пщіыхь дахэ куум хэтт, нэху къекімэ я гурыщіэ къабзэр я бзэм щагъэфІэну.

А ПЩЭДДЖЫЖЬЫМ ди цІыхубэр мамыру къыдагъзушыну хуэмейуэ, залымзехьэ нэмыцэ зэрыпхъуакІуэхэр нэхущым ипэ къихуащ. Ди хьэуа къабзэр гынымэкіэ яуціэпіу, псэ гузэвэгъуэ псоми ирату, ди щІы гъунапкъэр зэтракъутэри, ди къэрал бэлэрыгъам ахэр къытеуат.

Хэщ і ыныгъэу ди къэралым и ар бжыгъэншэщ. Абы и удын зылъымыса, гуауэ зымыгъэва зы унагъуи щы Іэкъым. Зауэл І куэдым я кіуэдыкіар нобэр къыздэсым къахуэхутакъым, абыхэм я гурым макъыр щІым къыщізіукі хуэдэщ.

Ди къэралым и дэтхэнэ щІыналъэми хуэдэу, Къэбэрдей-Балъкъэрым зауэ гуащІэ щекіуэкіащ. Псом хуэдэжтэкъым Бахъсэн псыхъуэм ди дзэхэр зэрыщызэпэщІэтар. Дыгъэмыхъуэмрэ дыгъафІэмрэ я куэщІым зыщызыІуантІэу зызыукъуэдииж Зеикъуэ къуажэр нэмыцэм я нэщанэуапІэт.

Кавказым цІыхухъуу исыр ягъэкІуэдыныр зэранэрыгъым и щыхьэтт Зеикъуэ къуажапщэм къыщыщадзауэ фашистхэм къапэщІэхуэ цІыхухъухэр (зауэм мыкІуэфу къэна закъуэт акъуэр, лыжьхэмрэ ныкъуэды-къуагъэ зию лыхэмрэ) зэраукыр. Пщантю хъуар щІапщытыкІыурэ унагъуэ куэд ягъэгуІат. Замытмэ, нэмыцэм къуажэм дэс псори яукіынкіэ зэрыхъунум игъэгузавэри, жылэр дэlэпхъукlыу хуежьащ.

Абы ипкъ иткіэ унагъуэ къэс гупитіу загуэшырт. Щоджэн ПытІэхэ я унагъуэри зауэм зэбгридзат. Илъэс пщыкіух фіэкіа зи мыныбжь Къэралбий 115-нэ шуудзэм хэхуауэ шыташ. Зэ закъуэ фlэкlа письмо къитхакъым. А тхылъ щимэ цІыкІу анэм къыхуитхам абы щигъэнэІуат Тэн лъэмыжым щытехьэну дакъикъэхэр. Хэт ищІэн, ажалым зэрыхуэкІуэр и псэм ищіауэ къыщіэкіынт. Езыр взводым и командиру шуудзэ Іэщэншэ гупым я пашэт. Тэн зэпрыкімэ, Іэшэкіэ зэщізузэда нэмыцэм езэуэну хуэкіуэхэрт. Танкхэм сэшхуэ къихакіэ ебэнын хуейуэ унафэ ткІийм щІэтхэт. Тэн лъэмыж дакъэр ажалым и куутІт. ПІытІэ и дамэгъу закъуэ Къэралбий хъыбарыншэу, игъуэ нэмысу зауэм Іихат. И теплъэр хуиту имыцІыхужми, и гур игъажьэу, ар ныбжьу и пащхьэм итщ сытым и дежи! Абы и тхьэкІумэм икІыркъым и къуэшыр зауэм щыкІуэм

- Мэ, си къуэш ціыкіу, си пыіэр, уэращ иджы ар зыщхьэрыгъыну зыхуэфащэр, цІыхубз быным уакъыхызонэ, ахэр хъумэ, ди адэ лъэрымыхьми дэІэпыкъу.

щыгъуэ къыжријауэ щыта псалъэхэр:

Лъэпкъ Іуэхум гурэ псэкіэ бгъэдэтщ Израилым хыхьэ Кфар-Камэ адыгэ къуажэм

щыпсэу, абы дэт Адыгэ му-

зейм и унафэщі Тхьэухъуэ

Зухьейр. Ди гуапэу фыщыдо-гъэгъуазэ ди хьэщіэм къыд-

тащ. Сыт хуэдэ гупсысэ къы-

жиlахэм.

хэпха абы?

и зэран екіащ.

къыщеблэгъэжам

слъагъуну, куэдым гу лъыстэну

Іэмал хъарзынэ сиІащ, адыгэр

хьэщіэкіэ зэрыфіыр нэсу зы-

хэсщіащ. Зэіущій сыхэтащ,

джэгуи сыхэплъащ, сыкъэ-

фащ, ерыскъы ІэфІи зэдэтш-

хащ. Сигу къинащ Бахъсэн

щІыналъэм зэрызышыдагъэп-

Къэбэрдей-Балъкъэрым

СыкъытеувыІэнут

Пытіэ и адэ Хьэжбэчыр щіакъуэти, и блэущіэм щіэлъ башитіырат и дэіэпыкъуэгъур И къуэ нэхъыжь Къэралбий зауэм щыІэт. И къуэ нэхъыщіэ илъэситху фіэкіа мыхъумрэ ипхъу курыт Къэралхъанрэ и гъусэу Хьэрэкхъуэрэ бгы задэм и гъуэгу бгъунлъэ екlуэкІыпІэхэр къехьэлъэкІыу, мэл хъушэ зэхуахусам хуэдэу, гъэру яубыдахэм яхэту Къулъкъужын лъэныкъуэкІэ ягъэзат. Фочыр къытезыубыда румын сэлэтым хуэкіуэрт щіалэ

- А фочыр къызит си гугъэри, сыІэбащ къеlысхыну, - жеlэж ноби Пытlэ, арщхьэкlэ Къэралхъан напхъуэщ, сыкъищтэжри, и ІэплІэм срикъузэу, гъэрхэр здаху лъэныкъуэмкІэ дгъэзэжаш.

Пытіэ егъэдзыхэ и гукъэкіыжхэм, щіэхщіэхыурэ щатэу, и нэгу къыщіыхьэ гупсысэхэм пкъыліэ ящіу. Зауэм хэкіуэдауэ ноби зи хъыбар имыщІэ и къуэш закъуэр ныбжьу и нэгум щІэтщ.

Къуажэм къэзгъэна си анэр хуабжьу сигу къеуэрт, абы си шыпхъу нэхъыщ э цыкіў Марусэ и гъусэт. Си шыпхъу нэхъыжьитІыр Ислъэмей щылажьэрти, сигу къэкlayэ, джабэ нэкlyхэм сиплъэрт, Кlунэрэ Къэрэжанрэ слъагъун сфіэщіу, - жеіэж Піытіэ.

Абыхэм я гъуэгуанэр екІуэлІащ Дыджэхэ я нагъуэм. Абы зы илъэс хуэдизкіэ щыіащ Хьэжбэчыр и бынитІыр и гъусэу, Іэмал зэриІэкІэ, шыпхъум зытримыгъэхьэлъэу. Арыншами, зэманыр гугъут, цІыхухэм яшхын ягъуэтыртэкъым. И лъакъуитІыр хуиту къыдэмыбз щхьэкіэ, Хьэжбэчыр Іэпщіэлъапщіэт, Къуэнхьэблэ щыІэхукІэ, кІарцым къыхэшіыкіауэ выгу, шыгу ишіащ. Нэмыцэр Къулъкъужын дахужа иужькіэ, и бынитіыр и гъусэу выгу зэщіэщіам ису и унэ кіуэжыну гъуэгу

Щоджэнхэ я лъапсэм иІэ щІыунэм цІыхубзхэм нэмыцэхэм зыщыщахъумэрт зауэм и гуащІэгъуэ дыдэм, аршхьэкІэ нэмыцэхэм гу лъатэри, топышэкіэ еуауэ щытащ. Піытіэ и анэм шэ цІыва техуэри и лъэтхьэмпэр пиудат. Я унэри я лъапсэри зэхэкъутауэ кърихьэлІэжащ

Зауэ гуащІэм ди щІыналъэр хуабжьу зэхикъутат. Къэралым и унафэ ткІийкІэ Зеикъуэ къуажэр нэхъ ипщэјуэкіэ щыпаудри, абы дэсахэр залымыгъэкІэ Гундэлэн ягъэІэпхъуауэ щытащ. А жылэм щыкІуащ ПІытІэ и сабиигъуэри и щ алэгъуэри. Балъкъэрхэм къагъэзэжа иужькіэ, ахэр къыдагъэіэпхъукіыжащ абы. Зеикъуэ къуажапщэм гъавэ щапану из губгъуэжьым и деж щІыр Іыхьэ-Іыхьэу щызэпачри, ар я унапізу трагъэтіысхьащ ахэр. Зауэм къихьа гузэвэгъуэм нэмыщІыжкіэ, икъукІэ лей къалъысауэ щытащ а къуажэм дэс дэтхэнэ зыми - ягъэІэпхъуэми къагъэІэпхъуэжми...

Зауэм хэкІуэдахэм я фэеплъ тхылъыр къызэгуэпхрэ уеплъмэ, Щоджэн Къэралбий илъэс 17-м фронтым дашауэ итщ. АтІэ сыту піэрэт а сабий ныкъуэпіыр зауэм дашын хуей щІэхъуар? Унагъуэ иухуэну хунэмысауэ, лъэужьыншэу кіуэда щіалэхэр щхьэ гулъытэншэу къэна? Апхуэдэ упщ эхэр куэд мэхъу

Зеикъуэ щІыналъэм ухуеплъэкІыу, Уи Іыхьлыхэр гуіэурэ уобгынэ. Уэ къэбгъэзэжынкіэрэ угугъэу, Уи анэр Іэпліэ хьэхум щыбогъафіэ. Дон лъэмыжым шууэ ущытехьэм, Уи псэ махэм уэ зытебубгъуа? Е хуэбусу гъыбзэ уи анэ гујэм, Псалъэ Іэфіхэр нэпсым щіилъэфа? Лъэмыжыжьыр түүэ щызэпыхум Ар къыптехуру псышхурм уитхьэла? Е къэщтауэ уи шыр щыщІэлъэтым, ГъущІ танкыжьым уэ упэщІэхуа? Уи щІы Іыхьэу къожьэм укъелъыхъуэ Илъэс блэкіхэр фагъуэщи мэкіуасэ Хъыбарыншэу кіуэда Къэралбий, Хамэ щІыпІэм щыдия сабий, Хэт жызыlэфынур уи кlуэдыкlэр, Хутыкъуауэ псэр бийм езыта, Гугъэ защ оу къыппэплъа уи анэм Гуауэу уи лэгъунэм щигъэвар?

Шы лъэмакъыр сыту дахэ, Ар макъамэу зэхызох...

репхар зэрытщІэм и мызакъуэу, ди шы лъэпкъым и бэшэчагъымрэ абы хуаІэ лъагъуныгъэмрэ я ІэдакъэщІэкІхэм къы-<u>щагъэлъэгъуащ тхакіуэ, усакіуэ</u> куэдми. Ди тхыгъэм псалъащхьэ хуэтщіа сатыритіыр зи усэм Іэдакъэ къыщіэкіа <u>Лыкъуэжь Нелли а гупсысэм</u>

АДЫГЭШЫР ныбжьэгъу пэжу зэпымыууэ щытащ, абы тесыр губгъуэм къринэу и щхьэ закъуэ унэм ирихьэлІэжу зэи къэхъуакъым. Апхуэдэу ар и лъэпкъым бгъурытащ Хэку зауэшхуэм и зэман нэхъ гуащІэхэми. Ди лІыхъужьхэр, ди блэкlар, лъэпкъым къыдекlуэкl фІыгъуэхэр тщыгъупщэ зэрымыхъунур ди зэманым жаlэ lyэхуфlхэр къызэрагъэпэщу хуежьаш

«Кавказым - мамырыгъэ» федеральнэ программэм ипкъ иткіэ, «Звезда» урысейпсо жылагъуэ ІуэхущІапІэм, Урысейм адыгэш щызыгъэхъухэм я зэгухьэныгъэм, Аникеевым и цІэр зезыхьэ, адыгэшхэр заводым къыхалъхьэри, ТекІуэныгъэ Иныр илъэс 70 зэрырикъуам траухуат иджыблагъэ жылэм щегъэжьауэ Фыщт Туащ- йоным и щТыпТэ администрацэм и хьэм (Сочэ) нэс къызэрагъэпэща унафэщ Ласунов Сергей къытlyбэракъыр абдежым щаІэтащ.

Іуэхур зэрекіуэкіам дыщегъэ- Лэгъонакъ гъуазэ абы хэта адыгэ щіалэ, «1 тлъэгъуащ, абы дикіри, текіуэны-КъБР» телерадиокомпанием и гъэм и ныпыр Фыщт Іуащхьэм г лэжьакіуэ Щоджэн Мурат: - «Къызэгъэпэщакіуэхэм къабгъэдэкіыу ди республикэм и Іэтащхьэм деж ЩОДЖЭН Риммэ. \star письмо къэкІуащ, а Іуэхум хэтыну

ствэмкІэ министерствэм унафэр зэфІэхыныр и пщэ иралъхьэри, абы кіуэну щіалэхэм яхуэзащ, шууейуэ 8 дызэхуашэсащ. Къэбэрдей-Балъкъэрым и Правительствэм, Адыгэш зыгъэхъухэм я зэгухьэныгъэм къабгъэдэкіыу удз гъэгъахэр фэеплъым тетлъхьэну здэтшащ. Пщэдджыжьым Баговскэм деж пэкіу щекіуэкіащ. Ди республикэм къищынэмыщІауэ, а Іуэхум хэтащ Къэрэшей-Шэрджэсым, Адыгейм, Краснодар крайм, Москва, Санкт-Петербург щыщ шууей 40-м нэблагъэ. Псори адыгэш тесащ, лъэпкъ фащэ ящыгъащ. Ари мыхьэнэ зиІэ зы Іуэхугъуэ хьэлэмэтт. Махуищым зэпытча гъуэгуанэм дызэдыхэтащ лъэпкъ зэмылІэужьыгъуэхэм щыщхэр. Мы зекІуэр къызэзызэпытщ икІи абы ехьэліауэ гъэпэщахэм ціыхухэм я деж нахьэсыну я мурадар лъэпкъхэр зэгурыlуэу, залымыгъэм щыхъумауэ, къэралым зэхущытыкІэ дахэ илъу псэуным и мыхьэнэр ирагъэлъагъунырт. Илъэс 70-кІэ ТекІуэныа

узэІэбэкІыжмэ, гъэр лъэпкъхэм зэгъусэу къызэрахьам, а зауэм зэкъуэту зэрызэдыхэтам, зэрызэгурыІуам я щапхъэр щ алэгъуалэм егъэлъагъупхъэщ. Баговскэм дынэса иужь Краснодар крайм и Баговскэ пэкіу екіуэкіащ, Мостовской разекіуэр. Шууейхэм Текіуэныгъэм и щіащ. Удз гъэгъахэр дгъэтіы лъа нэужь, ди гъуэгум пытщащ. шытІэташ.

Я нэхъыжь дыдэм и ныбжьыр илъэс 70 хъу шу зекІуэм гуапэу къащыІущІащ Адыгэ Республи-

Камэм - 3300-рэ. Пэжщ, Рихьэнием хьэрыпу 300 хуэдиз щопсэу, къэралым къахигъэтІысхьауэ. Рихьэние дэсхэр абэзэхш. Кфар-Камэ шышхэр шапсыгъщ. КъуажитІми адыгэ хабзэр хъарзынэу щызокІуэ, гуфІэгъуэ е гуауэ ирехъуи. Адыгэм и хабзэкъым уи Іыхьлы е гъунэгъу дыдэ къэпшэныр. Кфар-Камэ дэс щ алэхэм Рихьэние щыщ хъыджэбзхэр къашэ, щІалэхэми ди къуажэ пщащэхэр яшэ. Къэбэрдейм щыщ малъхъэхэр, нысэхэр Абы и диІэш. Интернетыр сэбэп хъууэ си гугъэщ - хъарзынэу зэрегъэціыху. Къуажитіми дэлъыр адыгэбзэщ. Сабийхэр школым мыкlуауэ нэгъуэщlыбзэ къащlэркъым. Етlуанэ классым щегъэжьауэ хьэрыпыбзэрэ журтыбзэрэ ирагъащіэ, етхуанэ классым нэса нэужь, инджылызыбээр ирагъэдж. Къуажэхэм я уэрамхэми, тыкуэнхэми, сымаджэщхэми, нэгъуэщ ІуэхущІапэхэми щызэхэпхыр адыгэбзэщ. Уэрамхэм я ціэхэр бзищкіэ (адыгэбзэкіэ, инджылызыбзэкІэ, журтыбзэкіэ) тетхащ. Я фіэщыгъэхэр адыгэщ. Налшык, Шапсыгъ, Къэбэрдей уэрамхэр диІэщ. Хэкум никІыу накіуэхэр а фіэщыгъэхэр зытетхам деж увхэурэ сурэт зытрагъэх. Апхуэдэщ Израилым дэс адыгэ-

хэм я хъыбарыр. - Уэрамхэм адыгэц эхэр тетхащ, щІэблэ къыфхэхъуэмэ, адыгэціэ фіэфщрэ?

Сэ сызэрыцІыкІурэ сробампІэ Зухьейр къызэрысфіащам, си анэми куэдрэ жы зоІэ ар. Нэхъапэхэм муслъымэныціэ жаіэрти, дызыхэс лъэпкъым я ціэхэр фіащырт куэду. Иджыпсту лъэпкъ гупсысэр нэхъ къэушыжауэ жыпІэ хъунущ, адыгэцІэхэр фІыдощ. Сэ си хъыджэбзым Саещ (фащэ) и цІэр. Пща-щэхэм Нэхунэ, Гупсэ, ІэфІынэ, нэгъуэщІхэри фіащ, щіалэ цІыкІухэм - Сосрыкъуэ, Аслъэн

Епсэльар ГУГЪУЭТ Заремэщ. Сурэтыр Къарей Элинэ

<u>Адыгэм и тхыдэр а псэущхьэ</u> Къэбэрдей-Балъкъэрыр зэрыра- кэм. Абыи пэкlу щрагъэкlуэкlащ. дахэм къыгуэхыпіэ имыlэу зэ- гъэблагъэр иту. Мэкъумэш хозяй- Къызэхуэсахэм жаlэнрэ зэхуаlуэтэнрэ яІэт.

Иджырей зекІуэм нэхъ гугъуу хэлъыр гъуэгу здимы!э щ!ып!эхэр зэрызэпыдупщІырщ. Бгылъэхэмкіэ, мывэкіэщхъ лъагъуэхэмкіэ, къуацэ-чыцэхэмкіэ дыкіуэцірокІ. Ауэ зы гупсысэм псори тщегъэгъупщэ - ар ди адэжьхэм ліыхъужьыгъэ щызэрахьа щіыпіэхэр дэри зэрызэпытчырщ, жиlащ «Звезда» урысейпсо жылагъуэ Іуэхущlапіэм и унафэщі Моргунов Алексей.

Шы гъэхъунымкІэ урысейпсо щІэныгъэ-къэхутакІуэ институтым и къудамэм и Іэтащхьэ, адыгэшхэр къэрал тхылъым изытхэ Амщокъуэ Хьэжысмел къыхигъэщащ Іуэхугъуэм и мурад нэхъыщхьэхэм адыгэшым и гъэсэныгъэмрэ бэшэчагъымрэ ягъэлъэгъуэнри зэращыщыр.

Адыгэшым ди зэманми щІэупщІэ иІэщ, ар Европэм и къэрали 9-м щагъэхъу. Шы лъэпкъхэр зэрыттхэ тхылъыр абыхэми щызыдохьэ. БжыгъэкІэ къэбгъэлъагъуэмэ, апхуэдэ тхылъым иджыпсту итщ адыгэшу мини 3. Сызэре-

плъымкІэ, абы куэдым гулъытэ къыщІыхуащІыр и бэшэчагъыращ, - жиІащ Амщокъуэм.

- Хэку зауэшхуэм и илъэсхэм зыр адрейм бгъурыту ди адэжьхэр нэмыцэ зэрыпхъуакІуэхэм япэщІэтащ. Шэшэн, ингуш хьэмэ адыгэ жаlэу зэхагъэкlакъым, нэхъыщхьэр - бийр Хэкум иху-жынырт. Ар абыхэм къехъулІащ, зэкъуэтти. Ди япэ итахэм яхуэфэщэну дэри дыпсэун хуейщ, - жиlащ адыгэш щагъэхъу заводым и унафэщ Аникеев Сергей.

- Мыпхуэдэ Іуэхухэм полити-кэ, щэнхабзэ я лъэныкъуэкІэ, лъэпкъхэр зэгъунэгъу щІынымкІэ яхэлъ мыхьэнэм къищынэмыщІауэ, адыгэшым дежкій ахэр куэд и уасэщ, - пещэ и гупсысэхэм ди псэлъэгъу Щоджэн Мурат. -Къапщтэмэ, адыгэшыр дуней псом къыщаціыху, ауэ бгъэхъу къудей мыхъуу, абы гъэунэху-пІэ етын хуейщ. Махуищым къриубыдзу километр 300-м нэблагъэ къэткіуащи, я бэшэча-гъыр къыдагъащізу зекіуэр етхьэкіащ. Лъэпкъ зэмылізужьыгъуэхэр дызэхэтащ. Къэзакъхэм: «ТфІэдахэу, ди псэм Іэпихыу къэтщтауэ тщыгъ фащэр адыгэм зэрейр къыдгуроlуэ, и къежьа-пlэр дощlэ. Фащэм и закъуэ-къым адыгэм къыдэфтар, щапхъэ Іэджэ фтетхащ», - жаlэу щызэхэтхым ари ди гуапэ хъуащ. Апхуэдэу къытхущыту, ину да-лъытэу зыщар дэракъым, лъэпкъхэм я лъагъуныгъэр къэзыхьэхуар ди адэшхуэхэращи, зэман блэкlауэ уи лъэпкъым и фІыщІэр къыщыбжаІэкІэ, гухэхъуэщ, дауи. Ар щапхъэ тхуэхъун хуейш.

Щоджэн Мурат и шым тесу мы Іуэхум жыджэру зыкъыщигъэлъэгъуащ. Нэхъ ипэкІи километр 500 къызэщІэзыубыда зекІуэм (2008 гъэм) ар хэтащ, 2014 гъэм Франджым километр 1300-рэ къыщызэпычыным траухуа зекlуэми и «ныбжьэгъум» и гъусэу щы-Іащ, мы гъатхэми, ТекІуэныгъэм ирихьэлІэу, Дзэлыкъуэ районым шууей 12 хъууэ, фащэ ящыгъыу

- ТекІуэныгъэм и ныпыр тІыгъыу къуажэхэм дыдэтащ: ныбжьыщі эхэм деуэршэрылі эу, нэхъыжьхэм я псалъэ, я чэнджэщ дыщіэдэіуу къэткіухьащ, - жеіэ Мурат. - Адыгэ фащэр лъэпкъым и щэнхабзэ нэхъ ин дыдэщ, адыгэшри аращ. Фащэр, къафэр, адыгэшыр апхуэдиз бжыгъэм къыддэгъуэгурыкІуащи, ахэр дяпэкІи тхъумэныр ди пщэрылъщ.

БАГЪЭТЫР Луизэ

Псэ хьэлэл зиlа бзылъхугъэ • Фэеплъ

Налшыкдэсхэу Мэкъуауэхэ Іэмырбийрэ Ленэрэ (Жыгунхэ япхъут) зэгуры уэрэ зэдэІуэжрэ зэрылъ унагъуэ дахэу зэ-дэпсэуащ илъэс 40-м <u>щІигъукіэ. Унагъуэм</u> и шхэпст абы ис дэтхэнэми зи Іэфіагъ, хуабагъ лъызыгъэсу щыта бзылъхугъэ щыпкъэр - щхьэгъусэ пэж, анэ гумащіэ, анэшхуэ іэфі Ленэ. Мы махуэхэм илъэси 3 ирокъу ар

дунейм зэрехыжрэ... ГЪАЩІЭ дахэ, насыпыфІэ къы- гъуэтащ зэдагъэщ ащ Іэмырбийрэ Ленэ- къэрал мэкъумэш университерэ. ПщІэрэ нэмысрэ яку дэлъу, тым. Арипашэщ «Стройторг» сату зэхуэгуапэу, унагъуэр зэрагъэ- ІуэхущІапІэм. Я бынхэм я мызабыдэным хущіэкъуу зэбгъэдэтащ къуэу, абыхэм къащіэхъуэ щіэблэ-зэщхьэгъусэхэр. Я Іэщіагъэкіи ми гулъытэшхуэ хуащіырт нэхъызэпэгъунэгъут а тlур: технологхэт. жыыфІхэм. Псом хуэдэжтэкъым Іэмырбий абы щыхуеджащ ди къэралым и щыхьэр Москва дэт, псалъэ гуапэхэр зи куэд, псэ Плехановым и ціэр зезыхьэ еджа- хьэлэл зиіэ бзылъхугъэ іэщабэпіэ нэхъыщхьэм. Ленэ а Іэщіагъэр Іущабэт. Ленэ апхуэдэ дыдэу яхуэщызригъэгъуэтат Налшык дэт тех- гуапэт и благъэхэми Іыхьлыхэми. нологие техникумым. Зи ІэщІагъэр гурэ псэкІэ къыхэзыха дэтхэнэми хуэдэу, ахэр илъэс куэдкіэ яхъумэ щхьэгъусэ пэжу ар зиіа абы ирилэжьащ, фІыщІэрэ

щытхъурэ пылъу. лІэныгъэхэм къадэкІуэу, абыхэм къимыгъэхъуапсэ. гулъытэшхуэ хуащІырт я бынхэр адыгэ хабзэрэ нэмысрэ яхэлъу зэ-

гъэрэ щІэныгъэрэ зэрырагъэгъуэтыным. Іэмырбийрэ рэ япхъу Анжелэ КъБКъУ-м и медицинэ факультетыр ехъулІэныгъэкІэ къиухри, и щІэныгъэм Санкт-Петербург щыхигъэхъуэжащ. Ар иджыпсту и унафэщІщ а къалэшхуэм щыІэ поликлиникэхэм ящыщ зым. Зэщхьэгъусэхэм я къуэ Мухьэмэди щІэныгъэ нэхъыщхьэ щызригъэ-

Къэбэрдей-Балъкъэр Ленэ: ар егъэлеяуэ анэшхуэ ІэфІт,

ЦІыхуфіу, гу къабзэ-псэ къабзэу дунейм тета Ленэ и фэеплъ нэхур Іэмырбии, и бынхэми, абыхэм къащіэхъуэ щіэблэми. И ахърэтыр Зыпэрыт ІэнатІэм щаІэ ехъу- нэху Тхьэм ищІ, дунеягъэкІэ Тхьэм

КЪАРДЭН Маритэ.

Лъэпкъыр зыхъумэр и хабзэрщ •ди хьэщымым

жэуап

къыдитащ, къэтІэта Іуэхугъуэ-- Израилым щыпсэу адыгэхэр хэм гулъытэ зэрагъуэтынур илъэсибгъу хъуауэ хэттэкъым къыджи́Іащ. Дауи, адыгэ Іуэ-ДАХ-м. Адыгэ Хасэм зэман хущ нэхъыбэу дызытепсэлъыкіыхькіэ дызэрыхэмытар зэран хьар. Къызэрыдгъэлъэгъуащи, иджыпсту псом нэхъапэ игъэщыпхъэр Сирием ис ди къытхуэхъуащ, езы Хасэми абы Сэ жаlэу зэхэсха къудейуэ лъэпкъэгъухэм я Іуэхуращ. аращ Дунейпсо Адыгэ Хасэр Абыхэм къатепсыха гуауэр дэдапхуэдэу лэжьами, сыт хуэдэ ри къыдэхьэлІащ. Сэ Іыхьлы мардэхэм тетами. Иджы къысиІэщ Сирием щыпсэууэ - си зэрысщіамкіэ, ар мыхьэ- анэ шыпхъум и къуэхэр абы нэшхуэ зиіэ, лэжьыгъэ щхьэпэ шыіэщ. Дауэ абы я гукъеуэр зэрызыхэзмыщІэнур?! Сабий псэ хейхэр гуузу щыкіуэдкіэ, дауэ абыхэм уазэрыщ эмыгуп-

сысэм къедэІуащ,

щызэфІагъэкІ зэгухьэныгъэщ. Дэнэ щІыпІэ щыпсэу адыгэхэри дызэхуэзащ. Мыарэзы гуэрдауэ аоыхэм уазэрыштэмыг ул-сысынур?! «Зыгуэр фщГэ, кхъыГэ» - жаГэу мэлъаГуэ Сири-ем щыГэхэр. МэлъаГуэ, хэкГыхэри щыгащ хэхыныгъэ махуэм, апхуэдэ гуэр зыхэмыт Іуэхушхуэ пхуегъэкІуэкІынуи къыщІэкІынукъым. Ауэ щыхъукІи, пІэншэ хъуащи. Кфар-Камэ Адыгэ Хасэм къеныкъуэкъу дэс адыгэхэм псапащІэ фонд цІыхухэми дагурыІуэн, яхудэтдиІэщ илъэси 4 хъуауэ. Ахъшэ чыхын хуейщ. Абый Іэмал гуэр зэхалъхьэри Иорданием ира-Иорданием йокІри, иІэу къыщІэкІынущ. ДАХ-м и гъэхь. Іуэхущіафэхэр ціыхухэм ялъаезым я гъуэгукІэ Сирием ирагъуну Іэмал етыпхъэщ. Демогъэхьыж ар. кратие щыІэн хуейщ жыхуэс-Сирием щекІуэкІыр мы-Іэщ. Пэжщ, а псалъэр цІыхухэм хъуамэ, КъБР-м и Іэтащхьэм и

- Зухьейр, Дунейпсо Адыгэ Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Юрий ды-Хасэм и X Конгрессым ухэ- зэрыіущіам. Дэтхэнэми ди гуп-

зэхъуэкІауэ къащыгурыІуэ деж дыщеблэгъам дызытепсэурохьэліэ. Демократием къилъыхьын куэду щыІэт: бзэр, кІыркъым умыгупсысэу уи фащэр, ди щэнхабзэр, нэщхьэм къищхьэрыуэр жыпіэгъуэщІ куэди. Гупсысэ нэхъыщну, зыгуэрым гуемы у еппэсыхьэу мы Іуэхугъуэхэм узыну, и жагъуэ пщіыну. хуашэр зыщ - хэкум ис ады-- Хэкум уи щыпэ къакlуэ-къым, зэбгъэцlыхуну ухунэгэхэмрэ хэхэсхэмрэ зэпыщіауэ, зэлъэlэсу, зэкlэлъыгъуазэу сауэ къыщІэкІынщ...

щытын хуейщ. Налшык куэдрэ сыкъэ-- Зухьейр, Кфар-Камэ дэт кІуащ, ауэ мы йужьрейуэ сы-Адыгэ музейм и гугъу къытнэхъыбэ хуэщІ.

- Ар къызэјутхат илъэсибгъу ипэкіэ. Тхьэухъуэ Закарие адыгэм къыдекіуэкі хьэпшыпхэр зэхуэхьэсын щІидзат. Куэдым къамыгъэсэбэпыж хьэпшыпхэр хыфlа-дзэжырти, лъэпкъым дежкІэ ахэр зэрылъапіэр къызыгурыіуэ щіалэм ахэр ихъумэрт. Закарие зэхуии хьэса хьэпшыпхэр куэд хъуащ,

илъэс зыбжанэкІи ахэр ши- сыкъэкІуэжыху, адыгэбзэкІэ гъэлъащ «Хэкум тхьыжынщ» жиІэу. Хьэпшыпхэр куэд щыхъум, музей къызэјутхыным сыгъуэ хуэхъуар абы. Бэджэнду лъэпкъхэр унэ ціыкіу къатщтэри, абдеж хьэпшыпхэр я пІэ щидгъэзэгъащ. Мазэ зыбжанэ дэкІри, музейм ціыху куэд къекіуаліэ хъуащ, илъэс дэкІри, туристхэр мин бжыгъэкІэ къытхуеблагъэу щІадзащ. Арати, музейми щэнхабзэмкІэ центрым» хэтщ. тхыдэр къызыхэ-Абдеж щыж кинохэр щагъэлъагъуэ, льэпкъ шхыныгъуэхэр щапщэфі шхапіэ хэтщ, адыгэ къафэми гулъытэ хуащІ. Мы Іуэхум папщІэ дэ сэбэп къытхуэхъуащ КъБР-м и Іэтащхьэу щыта Къанокъуэ Арсен. Музейм зыгъэпсэхугъуэ махуэ догъэлажьэ. имыІэч КъекІуалІэу хъуар (сыт хуэдэ лъэпкъри) къыдогъэблагъэ, ди чэнджэщ, ди дэІэпыкъуныгъэ хуэныкъуэм сэбэп дыхуохъу. ЗыщІыпіэ адыгэм теўхуаўэ

къыщытлъагъумэ,

зыІэрыдогъэхьэ. Псом хуэмы-

дэу, тхылъхэр сфіэфіщ. Хэкум

хьэпшып

тхауэ тхылъ куэду здызохь ахэр ди музейм и гъэтІылъыгъэшхуэщ. Адыгэм ди щэнхабдригъэхъуэпсащ. Аращ щхьэу- зэр телъыджэщ, нэгъуэщ щІызыІэпишэри аращ. Уеблэмэ музейм къыщІыхьэ хьэрыпхэмрэ журтхэмрэ адыгэм теухуауэ проектхэр ящІ. Адыгэ бзылъхугъэм, къафэм теухуауэ проект ягъэхьэзыращ журтхэм. Адыгэ макъамэм теухуауи журт унизиубгъуащ. Иджы ар «Адыгэ верситетым кърагъэхьащ апхуэдэ зы лэжьыгъэ. Рихьэниеми музей дэтщ. Ар нэхъ ціыкіущ, ауэ нэхъапэ къызэіуахащ. Абый дыдолажьэ. Музейм хьэрычэт иритщІыркъым, абыкІэ лъэпкъ Іуэху зетхуэу араш.

- Я щыіэкіэ-псэукіэкіэ, хабзэ, бзэ я лъэныкъуэкІэ сыт я шыфэліыфэ къуажитіым -Рихьэниерэ Кфар-Камэрэ?

- Рихьэниерэ Кфар-Камэрэ муниципальнэ Хасэ дэтщ. Рихьэнием Гъыш Самир, Кфар-Камэм Нэпсо Закарие я тхьэмадэщ. Иджы Хасэшхуэ щІын хуейщ. Илъэс нэблэгъаўэ абы дытолажьэ. Рихьэнием унагъуэ 1014-рэ дэсщ, Кфар-

Ащхъуэт Михаил и ІэдакъэщІэкІхэр

Сурэтыщі гъуазджэхэмкіэ музейм, художникым и сурэтхэр Налшык япэу ша-Ткаченкэ Андрей и цІэр зезыхьэм, къыщызэІуахащ Урысейм и СурэтыщІхэм и я зэгухьэныгъэм хэт Ащхъуэт Михаил и лэжьыгъэхэм я гъэлъэгъуэныгъэ.

ВЫСТАВКЭМ кърихьэліащ УФ-м и Сурэтыщіхэм я зэгухьэныгъэм и щіыналъэ къудамэм и правленэм и лыкіуэхэр, Ащхъуэт Михаил и лэжьыгъэхэм дихьэххэр, абы и благъэхэр, ныбжьэгъухэр. Гъэлъэгъуэныгъэр къызэјуихащ музейм и къудамэм и унафэщ Леонтьевэ Нинэ.

УФ-м и СурэтыщІхэм я зэгухьэныгъэм и щІыналъэ къудамэм и унафэщІ Темыркъан Геннадий къыхигъэщащ республикэм исхэри нэгъуэщі щіыпіэхэм щыпсэухэри зэфlэкlышхуэ зыбгъэдэлъ Ащхъуэт Михаил и сурэтхэм зэрыщ эупщ эр, Хэкум и щІыуэпс къулейр къыщигъэлъэгъуа и лэжьыгъэхэр цІыхухэм гунэс зэращыхъур.

Зэхыхьэм къыщыпсэлъахэм жаlащ республикэм и щІыуэпс къулейр, и псэукіэр, и гъащіэр, и ціыхухэр къызэрыщ лэжьыгъэхэр ягу зэрыдыхьар, сурэтхэр зэрыгъэщІэгъуэныр, зэрыщІэщыгъуэр. Абы шыболъагъу Ашхъуэтым и Хэкум, щІыуэпсым яхуиІэ лъагъуныгъэ иныр. Апхуэдэүи къыхагъэщащ Михаил зэрыцІыху гуапэр, сыт хуэдэ ІуэхукІэ зыхуумыгъазэми, укъызэримыгъэщІэхъур.

Ашхъуэт Михаил и сурэтхэр плъыфэ-Абы и лэжьыгъэхэм нэхурэ хуабэрэ къапми хуэдэу, Михаил и лэжьыгъэхэм шхьэхуэныгъэхэр яхэлъщ. Сурэтхэм щыболъагъу гъэм и зэманхэм я теплъэ дахэхэр, натюрмортхэр, удз гъэгъахэр, бзылъхугъэхэм я сурэтхэр, нэгъуэщІхэри.

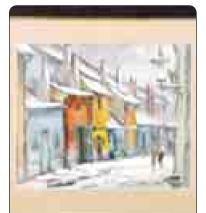
Ащхъуэт Михаил и лэжьыгъэхэр нэхъапэкІэ утыку къышрихьащ Чехием, Инджылызым, Италием, Франджым, Хорватием. Европэм илъэс 30-кІэ щыІа гъэлъагъуэу аращ.

ЗэрытщІэщи, дахагъэм лъэпкъ зэмыліэужьыгъуэхэм щыщхэр, зи іэщіагъэкіэ гъуазджэм пэжыжьэ цІыхухэр зэрешалІэ. Мы гъэлъэгъуэныгъэм куэд кърихьэліащ, сурэтхэр щіэщыгъуэ зэращыхъум и шыхьэту. Жьыми шІэми ахэр зэпаплъыхьащ яфІэгъэщІэгъуэну. Выставкэм еплъыну зи мурадхэм иджыри Іэмал яІэщ - ар щэкІуэгъуэм и 19 пщІондэ екІуэкІынущ.

Ащхъуэт Михаил теухуауэ: АрТэрч щІынальэм хыхьэ Курп Ипщэ къуажэм 1959 гъэм къыщалъхуащ. Ткаченкэ Андрей и студием зыщигъэсащ. Орджоникидзе (иджы Владикавказ) къалэм и художественнэ училищэр 1983 гъэм, Живописымкіэ, скульптурэмрэ архитектурэмкІэ институту Репин Иван и цІэр зэрихьэу Ленинград (иджы Санкт-Петербург) дэтыр 1991 гъэм къиухащ. Иужькіэ щІэныгъэм щыхигъэхъуащ Урысейм цІыхубэ сурэтыщІ Непринцев Юрий мастерскойм. 1989 гъэм еджапІэм и программэм хыхьэу, Прагэ ХудожествэхэмкІэ и академием практикэ ягъэкІуаш. Институт нэужьым Прагэ игъэзэжри, зыкъомрэ щыпсэуащ икІи щылэжьащ. Европэм и къалэ зэмылІэужьыгъуэхэм щекІуэкІа гъэлъэгъуэ ныгъэхэм и лэжьыгъэхэр утыку къыщ рихьащ. Михаил и сурэтхэр щахъумэ Гермабэщ, удэзыхьэхщ, гупсысэ зыщІэлъщ. нием, Швейцарием, Инджылызым, Испанием, Канадэм, Италием, Франджым, кърокі. Зи хъэті зиіэж дэтхэнэ сурэтыщі- Японием я музейхэм. Къищынэмыщіауэ, художникым и лэжьыгъэм дихьэххэм зэхуахьэс. Иджыпсту Налшык щопсэу икІи щолажьэ. 2015 гъэм щыщІэдзауэ Урысейм и СурэтышІхэм я зэгухьэныгъэм

ТЕКІУЖЬ Заретэ.

Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

Лъагъуныгъэм сыт и щэхур?! • театр

Ауэ, дызэрыщыгъуазэщи, Буниным и рас- насыпыр, я хьэлхэр, гупсысэ зэхуэмыдэхэр, сказхэм фІыуэ зэрылъагъуитІыр зэпэІэ- псэукІэр къызэрымыкІуэу ди нэгу щІащІэ щещІ, игъащІэкІи зэхуигъэзэжыркъым. гъэкІыфащ Жыкъуэ Назир, Щоджэн Асир,

нэжын, ар цІыхум и гум щымыужьыхын па- Къурмэн Регинэ, Шыпш Къантемыр, Багъ

бы дызыхигъаплъэ цІыху зэхущытыкІэхэр къымикІитІукъымкъыдагъэкІар. 1988 гъэм кlыхьу зэримышэщІми. ЗэпсэгъуитІым я траха «Грамматика любви» кинори апхуэ-

гум мафІзу къыщигъэлыд лъагъуныгъэм дэщ. Абыи къыхэщу ныбжьыщІзхэм ягъэ-

кірух мыщіагъур иірщ - ар и нэхъыбапіркір лъргъуа зы образым нэхъ гу зылъыуи-

гъумрэ лъагъуныгъэм зэрыхущытымрэ нэхъ къызэрезэгъыну щытам хуэдэу, и зы-

хъуліащ Къэбэрдей театрым и артисты- лъэгъуауэ щытамрэ иджы утыкум итыр

пщіэ апхуэдэу иубзыхуауэ арагъэнщ. Гу Иннэ, Мафіэдз Заирэ сымэ.

къагурыlуэу ар утыкум кърахьэныр къай- щіыкіэкіи зыхуэпэкіэкіи

Хабзэ дахэ хъуауэ «Жан» республикэ зэгухьэныгъэм гъэм и теплъэгъуэхэм ятеухуауэ илъэсым плІэ къызэригъэпэщ усэ пшыхь гуапэхэм щыпащащ модельер-сурэтыщ Сэралъп <u> Мадинэ и Арт-центрым.</u>

МЫ ГЪЭМ илъэсих ирикъуаща усэ пшыхьыр къызэрыхалъхьэрэ. Гъэм и зэманхэм я нэхъ дахэгъуэу къалъытэ бжыхьэ пщащэ пылъэлъыжыгъуэм теухуа усэхэм едэlуэн я мураду, дапщэщи хуэдэў, пшыхьым кърихьэліащ усэ фІыуэ зылъагъухэр.

Пшыхьым и зэхэублакІуэхэу «Жан» республикэ зэгухьэныгъэм и унафэщІ, «Горянка» газетым и редактор нэхъышхьэ, усакІуэ Къаныкъуэ Заринэрэ Профсоюзхэм щэнхабзэмк э унэм и режиссёр нэхъыщхьэ Гумэ Маринэрэ зэхыхьэр, сыт щыгъуи хуэдэу, щІэщыгъуэу къызэрагъэпэщащ икіи ирагъэкіуэкіащ.

УсакІуэхэр, журналистхэр, композиторхэр, артистхэр, еджакІуэхэр, сабийхэр чэзууэ зра-ПШЫХЬЫМ иджы

щіыхь зиіэ я артист Нэхущ Чэрим. Уэрэджыіакіуэ ціэрыіуэр къызэхуэсахэм ядэгуэшащ КъБР-м и ціыхубэ тхакіуэ, щіэныгъэлі, Іуэры-Іуатэдж, литературэ критик, зэдзэкіакіуэ Нало Заур и анэдэлъхубзэм, литературэм, адыгэ уэрэдхэм я къежьапІэм, ди уэрэдусхэм, джэгуакіуэхэм ятеухуа и гупсысэ іущхэмкіэ. Адэкіэ Нэхущыр гъэхуауэ къеджащ дызэрыгушхуэ ди нэхъыфіхэу Іутіыж Борис, Бицу Анатолэ, Уэрэ- хуэр зэхуапіалъэу. зей Афлик, Ацкъан Руслан сымэ бжыхьэм

гум дыхьэ «Бжьыхьэ гъуэплъ» уэрэдыр. Чэрим ипхъу Ассанэрэ и къуэ Муратри

Бжьыхьэ гъуэплъыфэ

теухуа я усэхэм. Апхуэдэу Нэхущым игъэзэщ ащ

шащ Къэбэрдей-Балъкъэр, Адыгэ, Ингуш рес- бжьыхьэм теухуа усэ зырыз екlуу къеджащ. Зи публикэхэм я цІыхубэ артист, Къэрэшей-Шэр- усэхэр куэдым ягу дыхьэ Къаныкъуэ Заринэ джэс, Осетие Ищхъэрэ-Алание республикэхэм пшыхьым пищащ бжьыхьэм триухуа и ІэдакъэщІэкІхэмкІэ.

Нэхущ Чэрим фіыщіэ яхуищіащ зэіущіэр къызэзыгъэпэщахэм, адыгэбээр ефlэкlуэным, зиужьыным хуэлажьэхэм. Пшыхь дахэр щІэщыгъузу, гукъинэжу екіуэкіащ. Гумэ Маринэрэ Къаныкъуэ Заринэрэ мы Іуэхугъуэр зыгъэдэха, усэ къеджа Нэхущхэ я унагъуэм фіыщіэ хуащащ. Къызэхуэсахэр зэбгрыкныжащ щныма-

БЖЬЫХЬЭЛІ Розэ.

Сурэтхэр Шыбзыхъуэ Астемыр трихащ.

• Хъуэхъу

Чымэзокъуэ Кацинэ Сэрэбий и пхъур нобэ илъэс

93-рэ зэрырикъумкІэ дохъуэхъу. Узыншагъэр уи бэу, уи

унагъуэ жьэгум берычэтыр дэлъу, уи щІэблэм я гуфІэгъуэ

ущымыщІзу, укъэзыухъуреихьхэр къыпхуэгуапэў, уи пса-

лъэ ялъытэрэ уи чэнджэщ зыхалъхьэу нэхъыжьыф ма-

Футбол

ОчкоищкІэ ящхьэщыкІауэ

илъэсыщІэм хуокІуэ

Урысей Федерацэм футболымкІэ и етІуанэ диви-

зионым и «Ипщэ» гупым мыгъэрей зэхьэзэхуэр

щызэфІэкІащ. АдэкІэ зэпеуэм щыпащэнур гъатхэ

МЫ ГЪЭМ и иужьрей джэгугъуэр блэк а тхьэмахуэм-

рэ блыщхьэмрэ зэхэтащ. Абы дэ хуабжьу щытф Іэ-

хьэлэмэтт нэхъ пасэу зэпеуэм къыхэкіа «Спартак-Нал-

шыкым» и хьэрхуэрэгъу нэхъыщхьэ «ІэфІыпсым» Астра-

хань къыщыпэплъэр. Зэрыхуэдгъэфащэмкіэ, хьэщіэхэм

абы хэщІыныгъэ щаІэн хуейт. Апхуэдэуи къэхъуащ. Джэгум и кІыхьагъкІэ «Астрахань»-м тепщэныгъэр

иІыгъащ икІи текІуэныгъэр зыІэригъэхьэным зымащІэщ

иІэжар. ЗэІущІэм и иужь дыдэ дакъикъэхэращ

Апхуэдэ щіыкіэкіэ, и хьэрхуэрэгъухэм очкоищкіэ

яшхьэшыкlavэ «Спартак-Налшыкыр» илъэсышlэм хуо-

кІуэ. Абы щыгъуэми иджыри зы зэІущІэ ирагъэкІуэкІы-

жыну ди щіалэхэм къапэщылъщ икіи я гъэтіылъыгъэ-

Зэхьэзэхүэм ещанэ-епліанэ увыпіэхэр щаіыгъщ «Крас-

нодар-2»-мрэ «Черноморец»-мрэ. Ахэр иужь зэгущгэм

щытекІуащ икІи етІанэгъэ япэ дивизионым кІуэну

хущІэкъухэм ящыщщ. Адрей къыкІэлъыкІуэхэм апхуэ

Ди жагъуэ зэрыхъущи, иужь дыдэ увыпІэм Мейкъуапэ и «Дружба»-р къикІыфакъым. КІэух джэгугъуихми ар

Щыгъуазэ фыхуэтщІынщ етІуанэ дивизионым и

«Ипщэ» гупым щекlуэкl зэхьэзэхуэм хыхьэу мы гъэм

иужьу зэхэта джэгугъуэм къарикlya бжыгъэхэм: «Ала-

ния» (Владикавказ) - «Краснодар-2» (Краснодар) - 0:1,

«Биолог-Новокубанск» (Прогресс) - «Тэрч-2» (Грознэ) -

«ІэфІыпсым» зы очко закъуэ къыщригъэлыфар.

къышыхагъэшаш икіи шытыкіэ гугъум ихуаш.

хэм адэкІи хагъэхъуэфынущ.

дэ гугъэ яІэжкъым.

дызыхуэк үэращ.

«Эльбрус» тхылъ тедзапіэм,

«Нур» журналхэм я лэжьакіуэхэр.

«Адыгэ псалъэ» газетым.

«Ічашхьэмахуэ»,

хуэр дунейм куэдрэ утетыну ди гуапэщ!

Етхуанэ къыдэкІыгъуэр

«Іуащхьэмахуэ» журна-лым и етхуанэ къыдэкіыгъуэр дунейм къытехьащ.

АР КЪЫЗЭІУЕХ КъБР-м и цІыхубэ тхакІуэ ІутІыж Борис къызэралъхурэ илъэс 75-рэ зэрырикъуам теухуауэ «ЖьантІэ» Іыхьэм ирата тхыгъэхэмкІэ. Филологие шІэныгъэхэм я доктор БакІуу Хъанджэрий «Тхьэр куэдкІэ зыхуэупса» тхыгъэм щытопсэлъыхь ІутІыжым и ІэдакъэщІэкІхэм, тхакІуэ цІэрыІуэм лъэпкъ щэнхабзэм хуищІа хэлъхьэныгъэхэм. Филологие шІэныгъэхэм я доктор Гъут Іэдэми «Псэ дахэм и лъэужь» тхыгъэр зытриухуар ІутІы-

жыр гъуазджэми литературэми хуэ-ІэкІуэлъакІуэу абыхэм лъагъуныгъэшхуэрэ езым и бгъэдыхьэкІэрэ яхуиІэу зэрыщытарщ. Журналым традзащ щІэныгъэліхэм, тхакіуэхэм Борис хужаіахэм щыщ пычыгъуэхэр, апхуэдэуи тетщ ІутІыжым итха «Сурэт» новеллэмрэ и

АдэкІэ фыкъыщеджэнщ щІэныгъэлІ БакІуу Хъанджэрий и ныбжьыр илъэс 75-рэ зэрырикъуам теухуа тхыгъэхэм. Къэбэрдей-Балъкъэрым Гуманитар къэхутэныгъэхэмкІэ и институтым адыгэ филологиемкІэ и къудамэм и унафэщі Тіымыжь Хьэмыщэ «Гъащіэм и гъукІэ» тхыгъэм шытопсэлъыхь БакІуум и щІэныгъэ лэжьыгъэхэм, зыпэрыт ІэнатІэм щиІэ ехъулІэныгъэхэм. Филологие щІэныгъэхэм я кандидат Хьэвжокъуэ Людмилэ «Зэманыр ІуэхукІэ зыгъэнщІыф» тхыгъэр зытриухуар БакІуум и лэжьыгъэмрэ и гъащІэмрэщ.

ШэныгъэлІ ТІымыжь Хьэмышэ илъэс 60 зэрырикъум теухуауэ филологие щІэныгъэхэм я доктор, Къэбэрдей-Балъкъэрым Гуманитар къэхутэныгъэхэмкіэ и институтым адыгэбзэмкіэ и къудамэм и унафэщі Бищіо Борис итхаш «Емызэшыж» тхыгъэр. Апхуэдэуи мыбы фыкъыщеджэнщ Нало Заур и новеллэхэм дахагъэр къазэрыхэщыр зэпкърихыу ТІымыжьым итха «Шыбжийм нэхърэ нэхъ плъыжьу укъызэщІэзыгъаплъэ телъыджэ» тхыгъэм.

абы и Іэдакъэм къыщІэкІащ усэхэмрэ рассказхэм-рэ щызэхуэхьэса тхылъ куэд, СССР-м и Къэрал саугъэтыр (Сталиным и ціэкіэ щыіар) щэнейрэ хуагъэфэщащ. «Литературэм и илъэс» Іыхьэм щІэту журналым тридзащ Леонидзе и «Мари-

«ІуэрыІуатэ» Іыхьэм фыкъыщеджэнщ нарт Уэзырмэс и хъыбархэм ящыщу «Уэзырмэсрэ Псэтын гуащэрэ», «Уэзырмэс и иужьрей зекІуэ» жыхуиІэхэм.

АдэкІэ «ЕгъэджакІуэхэм папщІэ» Іыхьэм филологие щІэныгъэхэм я доктор Къэмбэчокъуэ Іэдэмрэ филологием и магистр Бетыгъуэн Лианэрэ щызэпкърах адыгэбзэм и деепричастием бгъэдэлъ щхьэхуэныгъэхэр.

«Іуащхьэмахуэм» и псалъалъэм» хагъэ-

АБЗУАН Пщымахуэ.

Іыхьэм «Прозэ» • Іуащхьэмахуэ Мэзыхьэ Борис итха «Хъуэ-

хъубжьэ, е Зауэ нэужь зауэ» рассказыр, Тхьэзэплъ Хьэсэн и ІэдакъэщІэкІ «Гъуэгу нэхъыщхьэ» рассказыр, Мы-Анатолэ къуэжь тысхьэпіэм» зыфіища рассказыр, «Сабийм и бампІэ» рассказыр зытхар КІурашын Алийщ. «Усыгъэ» Іыхьэм фыкъы-

щеджэ Бештокъуэ Хьэбас, Шорэ Ахьмэд сымэ я ІэдакъэщІэкІхэм. Леонидзе Георгий Грузием щыщ Папар Дзеули къуажэм 1899 гъэм къыщалъхуащ, куржы уса-кlуэ нэхъ цlэрыlуэ дыдэхэм ящыщщ, классикыу ябж,

зэридзэкlауэ. Іыхьэм фыкъншелжэнц «Публицистикэ» Нэщіэпыджэ Замирэ итха «Дунейпсо Адыгэ

тэ» рассказыр, адыгэбзэкІэ Мыз Ахьмэд

Хасэм и Зэхуэсышхуэ» тхыгъэм. АдэкІэ «Культурэ» Іыхьэм традзащ композитор Даур Аслъэн теухуауэ Мыз Ахьмэд, Къардэн Хьэсэн, Даур Майе, Жырыкъ Заур, Къантемыр Тыркубий, Тхьэгъэлэдж Светланэ сымэ ятхахэр.

ЩІэблэ» Іыхьэм фегъэцІыху ГъукІэ Маринэ, гредзэ абы итха «Жэнэтым лъэтэжхэр» рас-

хьащ Думэн Хьэсэн итхыжауэ щыта «Псалъэм и купщІэр» тхыгъэр. Мыбы щызэпкърыхащ языныкъуэ адыгэ псалъэхэм я МРІХРЭНЭВ

Щукиным и цІэр зезыхьэ Театр институтыр мы гъэм къэзыуха артист ныбжьыщІэхэм «Гъуазджэхэм я жэщым» Щоджэнціыкіу Алий и ціэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым щагъэлъэгъуащ Бунин Иван и рассказхэмкІэ ягъзува «Грамматика любви» спектаклыр.

УРЫС тхакІуэшхуэм и къалэмыр мащІэрэкъым зэригъэлъэщар, гурыщІэ ину ялъытэ, цІыхум къаруущІэ къыхэзылъхьэ лъагъуныгъэм и щэхур «къитіэщіыным» хущіэкъуу.

Редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ

ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэ Редколлегием хэтхэр

ХьэфІыцІэ Мухьэмэд (редактор нэхъыщхьэ), Жыласэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Ширдий Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, НэщІэпыджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, ЩхьэщэмыщІ Изэ.

тІум я зым и лІэныгъэш.

Езыгъэтхахэр «Адыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

Хэт ищІэрэ, лъагъуныгъэр къабзэу къэ-

лъыботэ адрей тхакІуэхэм хуэмыдэу, мы-

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

щІэхэм. «Грамматика любви», «Мадрид», нэхъ щіыкіей зэрыхъуамрэ. Абы щыгъуэми «Пароход «Саратов», «Муза», «В Париже» лэжьыгъитри къызытещіыкіар зы расрассказ цІэрыІуэхэм къыщыІуэта гъащІэ сказщ... Ауэ абы къикІыркъым а лъэны-Іыхьэхэм хэт ціыху зэмыліэужьыгъуэхэм я къуэмкіэ артистхэм уахуэшхыдэ хъуну, сыту ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секре-

тарым - 42-56-19; редактор нэхтыщхым и къуэ-дзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь се-

Зэмай Іэминэ, Джатэжьокъуэ Константин,

Бунин Иван и рассказхэмк э зы фильм-

кретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ Іуэхущ Іап Іэхэм ядэлэжьэнымкІэ - 42-60-53; хъыбарыщІэхэмкІэ, спортымрэ письмохэмкІэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ-47-32-15; зэдзэкІакІуэхэм · 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием -47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІуэхущІапІэм -42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

жыпіэмэ, яіа гупсысэр, дызэригугъэмкіэ, нобэрей еплъыкіэкіэ къаіуэтауэ аращ.

Спектаклыр артистхэм ягъэхьэзыраш Урысей-ф шІыхь зиІэ и артисткэ, професгъатэрт. ПлъэмыкІыу зэбгъапщэрт шха-Буниным цІыху зэхущытыкІэхэр зэрилъа- пІэм и лэжьакІуэ цІыхубзыр, а зэманым сор Дубровская Аннэ и унафэм щІэту. Лэжьыгъэр, шэч хэмылъу, щІэщыгъуз ищІащ теплъэгъуэхэм Буниным и усэхэмкъызэрыгъэрэ романсхэмрэ хэухуэнауэ зэрыщытым. Уэрэдхэр езы артистхэм жаlэрти, я зэфІэкІым ари щыхьэт техъуэрт.

БАГЪЭТЫР Луизэ.

0:3, СКА (Дон Іус Ростов) - «Мэшыкъуэ-КМВ» (Псыхуабэ) - 1:1, «Ангушт» (Нэзрэн) - «Дружба» (Мейкъуапэ) - 1:0, «Динамо-Ставрополь» (Ставрополь) - «Черноморец» (Новороссийск) - 0:2, «Астрахань» (Астрахань) «ІэфІыпс» (ІэфІыпс) - 1:1. ЕтІуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым и къыкІэлъыкІуэ, епщыкіуиянэ, джэгугъуэр 2016 гъэм мэлыжьыхьым (апрелым) и 3-м зэхэтынуш.

ЖЫЛАСЭ Заурбэч. Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ дивизионым

и «инщэ» і уным зэхвэзэхуэр зэрыщектуэктыр						
Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	Ο.
1. «Спартак-Налшык» 2. «ІэфІыпс» 3. «Краснодар-2» 4. «Черноморец» 5. «Ангушт» 6. «Тэрч-2»	16 17 17 17 17	13 12 10 9 7	2 2 4 4	1 3 5 4 6	27-5 28-15 34-18 25-16 16-15	41 38 32 31 25
6. «Тэрч-2» 7. «Динамо-Ставро- поль»	17 17	6	6 5	6 5 6	25-18 18-16	24 23
8. «Мэшыкъуэ-КМВ» 9. «Астрахань» 10. СКА 11. МИТОС 12. «Биолог-Новоку-	17 17 17 16	65553	4 5 3 2 4	7 7 9 9	15-19 19-23 18-20 19-26 11-28	22 20 18 17 13
банск» 13. «Алания» 14. «Дружба»	17 17 17	2 3	7 2	8 12	8-23 14-35	13 11

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщІэныгъэхэмкІэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 1994 гъэм мэкъуауэгъуэм и 14-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм №Н-0065-м щІэту ятхащ. Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдок І.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ.

КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Къаншокъуэ Эллэ, редактору Гугьуэт Заремэ, корректорхэу ЩхьэщэмышІ Изэ (3, 4-нэ нап.), Афэ Тамарэ (1, 2-нэ нап.), корректорхэм я дэГэпыкъуэгъу Елмэс ФатІимэ. КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Дол Маринэ, Бещто Оксанэ, Щомахуэ Марианнэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэжьар

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм шагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ. Индексыр 51531• Тираж 3.167 • Заказ №1868